

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 232 (1732) ♦ Субота, 6 грудня 1997 року ♦ Ціна договірною

Заради плідного співробітництва

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра Мороза на засіданні Державної Ради Федеральних Зборів Російської Федерації 3 грудня 1997 року

Шановний пане Голово!

Шановні депутати Державної Думи Російської Федерації! Для мене велика честь виступати перед високим зібранням, що об'єднує представників багатонаціонального народу Росії.

Дозвольте висловити впевненість у тому, що більшість із нас, незалежно від своїх політичних поглядів, єдині в думці: Росія та Україна — стратегічні партнери, яким в умовах становлення демократичних суспільств слід розвивати всебічні відносини дружби, співробітництва і добросусідства, виходячи з національних інтересів наших суверенних держав.

(Закінчення на 3-й стор.).

Космонавту-досліднику України КАДЕНЬОКУ Л. К.

Шановний Леоніде Костянтинівичу!

Від імені Верховної Ради України сердечно вітаю Вас і всіх космонавтів — членів екіпажу корабля «Колумбія» — з успішним виконанням програми польоту і благополучним поверненням на Землю.

Мільйони наших співвітчизників із хвилюванням стежили за польотом міжнародного екіпажу, захоплювалися мужністю та високим професіоналізмом його членів. Ви примножили космічну славу України, сприяли міжна-

родному визнанню високого рівня науково-технічного потенціалу нашої країни та розвитку її космічної науки. Ваше ім'я увійде в історію вітчизняної космонавтики як продовжувача слави справ українських учених і космонавтів у дослідженні космічного простору.

До зустрічі на рідній землі. З глибокою повагою

Голова
Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ,
5 грудня 1997 року.

«Третє тисячоліття почалося вчора»

5

ОДИНАДЦЯТА РОТАЦІЯ

Сьогодні — День Збройних сил України

28 листопада до селища Врпачичі, що за кілька кілометрів від древнього боснійського Мостара, літаком Іл-76 ВПС України було доставлено чергову партію українських миротворців. Новий, вже одинадцятий, склад 240-го окремого спеціального батальйону Збройних сил України продовжить виконувати завдання у складі Стабілізаційних сил НАТО у Боснії та Герцеговині.

Зона відповідальності батальйону займає площу

близько 400 квадратних кілометрів. В основному це гірські, важкодоступні райони. А ще значний відрізок стратегічно важливої дороги Мостар — Сараєво та єдиний міст через річку Неретву. Головним завданням українців є забезпечення свободи пересування та безпеки місцевих мешканців (у зоні відповідальності живуть представники боснійських мусульман, сербів та хорватів), контроль місць розташування та діяльності збройних формувань противорічних сторін, виявлення зон потенційної напруги, виконання інших завдань натовського командування.

(Закінчення на 9-й стор.).

Відкрито нове газоконденсатне родовище

Воно розташоване на території Шишацького району Полтавської області. Сьогодні тут буде запалено символічний смолоскип, що підтверджує наявність розрахункової кількості вуглеводневої сировини.

Як сказав кореспондентів «Голосу України» голова Держкомгеології Сергій Гошовський, загальна оцінка ресурсів Канеринського родовища становить близько 7 млн. тонн умовного палива. Пошукове свердловина на площі в 1992 році почало державне геологічне підприємство «Полтаванавтогазгеологія». За даними промислово-геофізичних і геологічних досліджень, у розрізі свердловини (інтервал глибини 4984—4584 метри) встановлено ще 7 продуктивних горизонтів. Для геологічного вивчення та освоєння цих ресурсів необхідно просвердлити не менш як 3 розвідувальні свердловини, для чого потрібно 9—10 млн. доларів США.

«Золото» на льоду

Українські фігуристи Юлія Обергас та Дмитро Паламарчук виграли змагання у парному катанні на першості світу серед юніорів, яка триває у канадському місті Стен-Джонс (провінція Нью-Брансвік).

«Як їх тепер називати? Чи вважати колишніх радянських рейнджерів учасниками бойових дій?»

8

Під рубрикою «Спорт» — інтерв'ю з Валерієм Лобановським.

12

СПРОБУЙ І ВИГРАЙ!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

54. Могилів-Подільському МП «Говерла» (директор Володимир Гуцол) Вінницької області — грошовий виграш 100 гривень.
  55. Вінницькій студії краси (директор Світлана Єзерська) — комп'ютерний підбір зачіски і виконання їх модельєром-професіоналом.
  56. Могилів-Подільському спільному українсько-молдавському підприємству «Дністрове гроно» (директор Лев Шварц) Вінницької області — ящик виноградного напою «Для коханої».
  57. Могилів-Подільському санаторію «Гірський» (директор Михайло Радовець) АТ «Укрпрофоздоровниця» — одна путівка на літній період.
- Любі друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або «Голос України — Тиждень», або комплект видань «Газета «ГУ» — газета «Голос України — Тиждень» на 1998 рік. Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея «ГУ-98», де вкажіть прізвище, ім'я та по батькові, а також копію передплатного квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1998 року.
- Друзі! Стежте за газетою. Щодо нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Спробуйте і виграйте!
- Нагадаємо, що до закінчення передплати на 1998 рік залишилися лічені дні. Поспішайте передплатити «Голос України»! Наступного тижня вже буде пізно. Хто забариться, той багато втратить.

ПЕРЕДПЛАТА - 98

○ За новими даними Центральної виборчої комісії, на наступні вибори буде витрачено не 466 млн. грн., а 353,771 млн. грн.

○ Президент України Л. Кучма пообіцяв назвати перші вибори імені власників тількиого капіталу.

○ Прийняття Кабміном рішення про підвищення з 1 січня 1998 р. максимального розміру пенсії за віком на 10 — 20 грн. відкладено на тиждень.

○ Заборгованість споживачів за електричну та теплову енергію лише за листопад зросла на 39 млн. грн.

P.S.

Аналітична журналістика — це актуально

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з журналістами в прес-клубі Асоціації засобів масової інформації.

Передусім Олександр Мороз розповів працівникам засобів масової інформації (а зали були присутні не лише столичні журналісти, а й керівники та кореспонденти багатьох регіональних видань) про роботу законодавчого органу.

— Готується до друку 12 том законів, прийнятих Верховною Радою, — зауважив глава парламенту. Це краща відповідь тим, хто упереджено оцінює нашу діяльність.

Олександр Мороз зупинився також на проблемах висвітлення засідань Верховної Ради журналістами, відзначивши, зокрема, відверту тенденційність певних газет та телеерадіокомпаній. Разом з тим журналісти могли б сприяти, наприклад, аналізу проекту державного бюджету, що потребує істотної корекції.

На закінчення Голова Верховної Ради відповів на запитання журналістів.

Справдилось! Після дощуку в четвер

Вечірнє засідання 4 грудня

Ніщо так не розгріває народних депутатів, як розподіл грошей. Навто, коли бюджет — дефіцитний.

Особливо, якщо це відбувається в сесійному залі у розпал передвиборчої кампанії, коли випадає чи не єдиний шанс використати з бюджету бодай мільйон гривень на задоволення потреб твоєї виборчої. Майже впродовж усього вечірнього засідання народні депутати шукали гроші. Володимир Стретович — на утримання судової влади, бо недостатнє фінансування загрожувало державі втратою правосуддя. Василь Степанко — на відродження сільського машинобудування, бо обсяги виробництва тракторів, сіялок, жаток проти рівня 1990 року скоротилися катастрофічно. Сергій Довгань — на державне замовлення для села обсягом не менш як 5 мільйонів тонн зерна. Голова Державної податкової адміністрації Микола Азаров — на виплату зарплати своїм підопічним. Борис Олійник — на охорону і відкриття дипломатичних представництв. Навряд чи віднайдемо галузь, про яку цього вечора не зазначили як про спотворену. А задушливі, протестувальні Сергій Довгань сповістив про рішення СПУ і СЕПУ не брати участі в голосуванні, якщо проект бюджету не передбачатиме державного замовлення на сільгосппродукцію.

Тим часом, за словами міністра фінансів Гіора Міткова, уряд також не задовольнений обсягами запланованих асигнувань. Але що вдієш: скорочувати далі видатки вже нема куди, треба вишукувати нові джерела доходів. Як це було з новою редакцією закону про оподаткування прибутку підприємств. Або з новими підходами до сплати за зем-

лю. А вже, мовляв, завтра уряд зобов'язав свої структури вислати інші пропозиції за прикладом Миколи Азарова. Він, до речі, вказав на цілу низку замешених статей доходів законопроект, порушивши запровадити державну монополію на тотюнову та алкогольну продукцію і повернутися до розгляду питання про патентування окремих видів підприємницької діяльності. Втім, були і значно радикальніші пропозиції: вказати на двері радникам міжнародних фінансових організацій, запровадити надзвичайний економічний стан тощо.

Рису підвів Голова Верховної Ради Олександр Мороз. Низка статей законопроектів, на його думку, має бути компетенцією інших законів, зокрема закону «Про бюджетну систему в Україні». Бюджет — баланс, а не туманний порядік формування фонду паливно-енергетичного комплексу, використання валютних коштів, зовнішніх позик, відшкодування кредитів, що їх надавали під урядові гарантії тощо. На жаль, уряд не подає, як домовлялися, разом з проектом держбюджету зведений баланс фінансових ресурсів на 1998 рік. Через це виникає чимало слушних запитань про обсяги облігатих внутрішньої державної позики, які дуже різняться з попереднім варіантом проекту бюджету, про граничні обсяги зовнішніх запозичень і сфери їх використання. Крім того, Олександр Мороз добре обізнаний з обсягами видатків, призначених для державної підтримки регіонів. За його словами, це близько 8 мільярдів гривень, з яких можна виділити 1 мільярд на від-

школювання знецінених вкладів населення в установках Ощадбанку. І після переконливих аргументів Олександра Мороза народні депутати розурили урядову ложу: проект закону «Про державний бюджет України на 1998 рік» прийнято в першому читанні. Прем'єр-міністр Валерій Пустовийтено джуквав і обіцяв врахувати зауваження, які пролунали цього вечора. Скептики стверджували, що пер-

ше читання відбувається після дощуку в четвер і, зрештою, не поспішили. От і вір після цього у кримчани.

Насамкінець депутати з допомогою голови Комітету з питань державного будівництва і місцевого самоврядування Олександра Степаненка розглянули 24 зауваження Президента України до законопроектів «Про адміністративно-територіальний устрій України». Не з усіма погодилися, але чимало й визнали слушними.

Виктор ТЕРЕН.

Парламентська хроніка

Закон треба не тільки прийняти, а ще й провести за ним вибори

Ранкове і денне засідання 5 грудня

Після півгодинної дискусії депутати прийняли Закон про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість». Згідно з ним від ПДВ звільняються підприємства, засновані організаціями інвалідів, а саме: підприємства, майно яких є їх повною власністю. Кількість інвалідів, які мають таке місце роботи, становить протитом попереднього звітного періоду не менше 50 відсотків від загальної кількості працюючих. Перелік організацій інвалідів, на які поширюється ця пільга, затверджує Кабінет міністрів. Отже, від ПДВ звільняться продаж товарів, виконання робіт, надання послуг. Крім підкаціаних товарів і грального обладнання. Уряд затверджує перелік дозволених операцій, пов'язаних із цими товарами, що здійснюються підприємствами, заснованими організаціями інвалідів. А суть дискусії зводилася, в основному, до вже традиційного запитання: чи пільга полегшить життя самим інвалідам чи, тим, що «крутяться біля них»? Таку необхідність підтримати депутатів навіяв сумний досвід. Врепті, вони вирішили, що самі інваліди зможуть належно поцінувати законодавчу турботу про них.

Проект закону України про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів в Україні у другому читанні доповів голова Комітету з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування Олександр Степаненко. Він підкреслює: якими мають бути округи — багатомандатними чи мажоритарними — згідно з поданим документом мають вирішувати самі ради. Щодо загальної складу ради, то відповідно до закону про місцеве самоврядування він визначається самим народом, залежно від кількості членів відповідної територіальної громади, населення відповідного регіону. Проект закону також диференційовано встановлює мінімальну кількість виборчих округів від 15 до 75 — залежно від кількості складу територіальної громади. Максимальна кількість депутатів будь-якої ради не повинна перевищувати 120 осіб. Після доповіді депутати розпочали постатейне обговорення документів.

В допрацьованому законопроекті враховано 168 пропозицій депутатів, тому, зрозуміло, має обговорення вийти за рамки відповідного регламенту: 1 година 15 хвилин. Голова Верховної Ради Олександр Мороз зазначив: загалом уряд до цього проєкту прийняв парламентаріїв до цього питання: «Не забувайте, що нам треба не тільки прийняти закон, а ще й провести за ним вибори».

Наприкінці денного засідання депутати прийняли в другому читанні угоджені статті законопроектів, решту внесли на процедуру третього читання, яке має відбутися через 10 днів.

Людімила КОХАНЕЦЬ.

ДОВІДКА Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації

У зв'язку з численними зверненнями до Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації щодо сфери застосування окремих положень пункту 9 Постанови Верховної Ради України від 04.11.97 р. № 606/97-ВР «Про звіт Фонду державного майна України про роботу протягом жовтня—грудня 1996 р. та січня—вересня 1997 р.» комісія вважає за необхідне зазначити, що відповідно до законодавчих актів України з питань приватизації цей пункт зазначеної постанови не містить обов'язку зупинення приватизації таких об'єктів:

акцій акціонерних товариств, створених у процесі приватизації або корпоратизації, включаючи акції, що відносяться до державної власності відповідно до частини четвертої статті 3 Закону України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі» та пунктів 2.5 і 2.6 Державної програми приватизації на 1997 рік (крім продажу їх пакетом згідно з планом приватизації (планом розміщення акцій));

акцій, які отримують орендар на вартість свого внеску до статутного фонду акціонерного товариства, заснованого органом приватизації та орендатором, у порядку, визначеному статтею 17 Закону України «Про приватизацію державного майна» та Декретом Кабінету міністрів України від 20.05.93 р. № 57-93 «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зланих в оренду»;

об'єктів соціально-культурного призначення, що безплатно передаються в процесі приватизації господарському товариству відповідно до частини другої статті 24 Закону України «Про приватизацію державного майна»; майна, що відносяться до державної власності за рішенням суду (арбитражного суду); майна, що належить до комунальної власності; земельних ділянок; майна, що приватизується відповідно до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду».

Олександр РЯБЧЕНКО,
голова комісії.

Збирання підписів у Криму закінчується

Першою на лівострові про подолання заповітного рубежу в 10 тисяч підписів, зібраних у регіоні на підтримку свого виборчого списку, повідомила кримська «Громада». Ті кримські координатори Володимир Кузьмін ще минулого тижня відправили до столиці першу партію заповнених підписних листів з 12 тисячами підписів кримчан. За його словами, підписна кампанія і далі активно триває в усіх районах і містах Криму. Кримчаним імпульс імідажу Павла Лазаренка як сильного господарника, котрий перебуває в опозиції і до Президента, і до комунистів.

Можливо, це комунистський дивини, але серед лідерів у Криму — крайова організація НРУ, яка створила з Меджлису кримськотатарського народу об'єднаний виборчий штаб. Як повідомив співголова цього штабу Леонід Плінський, на початку тижня рухився передали до Києва чергову партію заповнених підписних листів: загальна кількість мешканців Криму, які підтримали виборчий список Руху, сягнула 11 тисяч. Значну частину підписів зібрали місцеві меджлиси. Водночас до Києва передано понад 6 тисяч заяв кримських татар, які не мають українського громадянства, із вимогами надати його їм, щоб вони могли взяти участь у парламентських виборах 1998 року. Рухівці теж продовжують підписну кампанію.

Місцеві комунистичні, як стверджує їхній лідер Леонід Грач, збирали найбільшу кількість підписів — близько 35 тисяч. Із Севастополя надійшло понад 12 тисяч підписів, з інших районів автономної республіки — близько 22 тисяч.

Про подолання необхідного 10-тисячного порога в Криму також заявили Народно-демократична партія, соціалістична, блок НЕР (Демократична і Партія економічного відродження), а також партія «Союз». Деякі інші учасники передвиборного марафону підходять до цього рубежу, а деякі навіть і не з'являлися у Криму. Найбільше не пощастило численній кримській організації Партії слов'янської єдності, яка очолює Сергій Швайник. Як відомо, Центризбирком не видав цій партії підписні листи. Тож «слов'яни» зосередилися на підготовці до кримських виборів.

Володимир ПРИТУЛА.

Обережно: партії!

Миколайівці дивуються: чому це раптом так подобається чиновникам різних держустанов? Ходять по домівках навіть ввечері, у вихідні, до того ж — з єдиною метою: чимось допомогти, у чомусь посприяти. То, кажуть, прискоромо повернення ваших грошових вкладів, що їх заморожено в ощадбанках, а то — попілюється про підвищення пенсій... Бувають й інші заманливі обі-

цянки. При цьому відвідувачі висувають умову: назвіть дані свого паспорта, решта — наші турботи. І люди називають.

Потім дехто, щоправда, поміркувавши, намагається дещо уточнити в держустановах, представниками яких відвідувачі назвалися. І що? «Ніхто нікого нікуди не посилає, ми подібними питаннями взагалі не займаємося», — чуємо у відповідь. Поступово картина прояснюється: по домівках хвещують нікі не держчиновники, а представники політичних партій, які збирають підписні виборці. Ані партій, ані істинних цілей візирти не називають.

Випадки, при які йдеться, набули масового характеру. Інакше не вдарили б на сполох в обласдержміністрації, в облраді. У місцевій пресі з'являлися застереження: не дайте себе обшукати й використати ваш голос без вашого відома!

Георгій ВОРОТНЮК.

Рух за голоси не платить?

До речі:

У розмові з нашим кореспондентом лідер Народного руху України В'ячеслав Чорновіл сказав, що у списках НРУ виборчих людей немає, як і немає тих, що перебувають в інших партіях. Особ, які балотуватимуться у Верховну Раду, попередньо про те, що в разі перемоги хоча б за один голос, вони будуть виключені з членів Руху. Збирання підписів Рух не виділяв жодних копійки. Та станом на 28 листопада вже зібрано понад 200 тисяч голосів виборців. Тепер перевіряється їх достовірність.

Ольга ШКУРПІСЬКА.

ЕЛЕКТРОКОТЛЫ СЕРИИ Ю-72

ЕЛЕКТРОДНЕ, 1-ФАЗНЕ 2.5 КВТ. 3-Х ФАЗНЕ 7,5 КВТ.

ПОЛНА АВТОМАТИКА

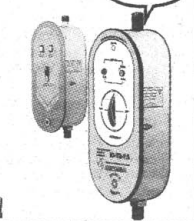
ПО ОКТАВА

тел. г. Києва 430-10-02, 430-05-36

Представительства в городах:

Житомир	СИГМА	тел. 22-53-84
Запоріжжя	СПЕЛТОРГ	тел. 64-15-23
Київ	СПЕЛТОРГ	тел. 2-24-23
Кіровоград	СК.КОМПЛЕКТ	тел. 23-41-54
Кам'янка	МЕЛИОРАТОР	тел. 3-10-85
Львів	ТЕКОПОРМ	тел. 2-92-48
Дніпропетровськ	ПЛАСТ	тел. 48-37-71
Одеса	ЮТЦ	тел. 20-00-15
Полтава	МАК-СЕРВІС	тел. 4-13-17
Рівне	ТЕКНОСЕРВІС	тел. 2-22-91
Розів	ГРИМПЕКС	тел. 26-76-22
Харків	АСТА	тел. 92-40-25
Хмельницький	ГАЗДА	тел. 76-43-42
Черкаси	КОЛТЕП	тел. 45-01-50
Чернівці	ПРОСТО МАРИЯ	тел. 4-03-22

ищем дилеров!

ЗАРАДИ ПЛІДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

(Початок на 1-й стор.).

1994 року, під час першого візиту офіційної делегації Верховної Ради України до Москви на запрошення Державної Думи, парламентарії двох країн домовилися про поглиблення і конкретизацію співробітництва. Було підписано відповідні документи, положення яких втілюються в життя.

Верховна Рада приймала високі делегації Федеральних Зборів на чолі з Геннадієм Селензюком, Єгором Строевим, Світланною Горячевою. Розвиваються ділові відносини міжпарламентських груп «Україна-Росія» та «Росія-Україна», комітетів і фракцій наших парламентарів.

Гадаю, що стосовно політичних контактів ми зробили добрий заділ для законодавчого забезпечення двосторонніх відносин, економічного співробітництва між нашими країнами, у соціальній сфері, у галузі транспортного сполучення, культурних, наукових та інших взаємозв'язків. Як бачимо, резерви співробітництва величезні.

Тому хочу проінформувати вас про найважливіші процеси в нашій країні.

28 червня 1996 року Верховна Рада прийняла Конституцію України — документ найвищої легітимності. Її суть, техніко-юридичне оформлення загалом відповідають світовим зразкам конституційного будівництва.

Ми розробили концепцію державно-правової реформи з ключових напрямів, план законодавчих робіт до 2005 року.

Успіх економічних, соціальних, політичних перетворень в умовах, які склалися, залежить вирішальною мірою від організації суб'єкта реформ, тобто державної влади, від її зацікавленості в реформуванні суспільства, в наявності чіткого уявлення

про цілі, характер, напрями і темпи реформ, політичної волі до їх здійснення. Тому пріоритетним напрямом реформ є реорганізація інститутів державної влади і формування системи місцевого самоврядування відповідно до Конституції. Концепція державно-правової реформи передбачає реформування інститутів публічної влади з таких напрямів: парламентська реформа, адміністративна реформа (або реформа системи виконавчої влади), судово-правова реформа і реформа місцевого самоврядування.

На жаль, основною проблемою здійснення державно-правової реформи є відсутність єдності влади, недотримання погодженості дій передусім між Президентом і парламентом.

Згадана реформа має запобігти ще одній серйозній для суспільства й держави загрози — зрушюванню організованої злочинності та влади. У роз'язанні цього завдання, очевидно, потрібні й погоджені дії парламентів наших держав.

Щоб досягти рівноваги гілок влади, насамперед треба підвищити роль незалежного суду як однієї з найважливіших умов демократичної держави.

Верховна Рада прийняла Закон про Конституційний суд. Прогатоме посилює систему влади. Однак для забезпечення неусуєдогов'язання суперечностей треба і в Конституції передбачити деякі статті. Приміром, нині Президент може накладати вето на закон, прийнятий Верховною Радою, але Верховна Рада не може скасувати указ Президента, в якому порушено вимоги Конституції. І таку протизаконодівність слід передбачити.

Вважаю, що з часом приведемо Конституцію у відпо-

відність з тими високими закладами, заради реалізації яких її створювали.

Прийнято новий Закон про вибори за змішаною (мажоритарно-пропорційною) системою. Сподіваємось, він сприятиме структурізації Верховної Ради наступного скликання, отже, й підвищувати відповідальність суб'єктів влади за її здійснення.

Нині найактуальніша проблема для України — подолання глибокої економічної кризи, що має глибокі корені.

1991 року ми одержали у спадок від СРСР величезну частину деформованої економіки, що потребує структурної перебудови. Прагнути подолати кризові явища в народному господарстві, на жаль, припустилися багатьох помилок. Наші стратегічні економічні не завжди вміли передбачити наслідки часто поспішних рішень.

Ключовою ланкою стратегічних економічних перетворень є зміна структури виробничого комплексу шляхом реалізації виробничо-промислової політики, політики державних пріоритетів, фінансової стабілізації, підтримання власного товаровиробництва. Аналогічні проблеми розв'язує й Російська Федерація.

Без рішучих дій у цьому напрямі, без взаємного врахування досвіду наших країн, під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників, можуть дійти до небезпечної межі, за якою перетворяться на вічних боржників розвинених країн, постачальників сировинних ресурсів і дешевої робочої сили. Об'єднаними зусиллями ми зможемо уникнути цієї похмурої перспективи.

Росія — найбільший економічний партнер України. Третина українського експорту і майже половина ім-

порту в Україну припадає на нашу державу. Але й Україна є найбільшим економічним партнером Росії. І тому «торгові війни» заважають відчутних втрат обох сторонам. На мою думку, наші парламенти можуть і повинні стати генераторами прискореного розвитку й поглиблення двостороннього співробітництва, активно протидіючи створенню штучних перепон між Україною та Російською Федерацією.

Ще підвищити наш авторитет і можливості на міжнародному рівні. Росія має намір вступити до Європейського союзу. Україна підписала й ратифікувала Угоду про партнерство і співробітництво з ЄС. Необхідно спільно просуувати в цьому напрямі, особливо у сфері гармонізації законодавства наших країн з європейськими нормами.

Стабільність розвитку і передбачуваність відносин між Україною і Росією — істотний чинник зміння безпеки і в Європі, і в євро-азіатському просторі.

Міждержавні суперечки, етнічні конфлікти, локальні війни, економічні кризи, міграційні та екологічні процеси в деяких регіонах набувають дестабілізуючого характеру. Тому Україна вітає зусилля, спрямовані на зміння стабільності та безпеки.

Певен, що у сфері міжнародної діяльності наші парламенти мають чималі резерви. Один з них — координація зусиль і узгодження позицій національних делегацій України і Росії в Парламентських асамблеях Ради Європи, ОБСЄ, Чорноморського співробітництва, інших об'єднаннях.

Нині проблема номер один — створення нової системи колективної безпеки в Європі. Як Голова Верховної Ради України я свого часу

виступив з ініціативою про скликання загальноєвропейської наради з питань безпеки на континенті й як етапного заходу на цьому шляху — проведення у березні наступного року в Києві Четвертої міжпарламентської конференції під егідою Парламентської Асамблеї Ради Європи з порядком денним: «Європа XXI століття: складові демократичної стабільності та миру». Будемо раді вітати серед учасників конференції представників Федеральних Зборів Російської Федерації.

Хотів би скористатися цією високою трибуною, щоб наголосити: історичною віхою в розвитку україно-російських відносин добросусідства став Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між нашими країнами.

І Державна Дума, і Верховна Рада працюють у величезному жорсткому режимі часу. І все-таки закликаємо шановних російських парламентарів включити процедуру ратифікації до списку своїх пріоритетних і невідкладних завдань.

На нашу думку, дуже важливою подією стала б синхронізація ратифікації Договору парламентами України і Росії. Це надало б процедурі історично значущий характер.

Гадаю, що документ такого рівня не може бути предметом політичних торгів, знаряддям тиску або розмінною картою у задоволенні чийось персональних амбіцій.

Під час візиту тема згаданого Договору обговорювалася на кожній із зустрічей. І більшість учасників розмов були одностайні в тому, що Договір треба ратифікувати негайно. Подовжимо ж наші спільні зусилля з тим, щоб Договір якнайскоріше набрав чинності.

ТРИ ДНІ перебувала наша парламентська делегація на чолі з Головою ВР Олександром Морозом у Москві. Про зустрічі з розмови з впливовими політиками, які оперативно розповідали в популярних номерах газети. Нині подаємо найбільш промовисті висловлювання політиків про перспективи ратифікації договору між Україною і Росією.

Враження від зустрічей і бесід різні: з чимось можна погодитися, про щось сперечатися, доводити свою позицію. Головне, що співрозмовники не були байдужі. Хоча вільно в Москві й певною проходило. Про неї — нижче.

Спільна прес-конференція Голови Верховної Ради України Олександра Мороза і Голови Державної Думи Російської Федерації Геннадія Селензюка викликала великий інтерес у українських, і російських ЗМІ. Для нас було розповсюджене спільне повідомлення, опубліковане в попередньому номері газети. Головний підсумок візиту такий:

Олександр Мороз: «Ми відішли три дні, щоб зустрітися з тими, хто визначає політику Росії. Це дуже корисно. Ми зясували позиції стосовно великого договору. Тепер нам легше буде вести цю роботу в себе в Україні. І, думаю, що висловлювання і інші позиції з питань, котрі хвилюють громадян Росії, також будуть корисні для здійснення політики в Росії».

Геннадій Селензюк: «Ми домовилися, що спробуємо синхронізувати процес ратифікації в Держдумі і в Верховній Раді».

Про поширення НАТО на схід
Олександр Мороз висловив свою особисту позицію, що «збігається з позицією багатьох політиків в Україні й багатьох депутатів». Він вважає, що

Парламентарії домовилися

«поширення НАТО на схід — це дуже серйозний дестабілізуючий фактор, він змінює баланс сил, відстоює інтереси окремих держав і ущемлює інтереси економічні, військово-політичні багатьох суб'єктів міжнародних відносин у Європі і в світі». На думку О. Мороза, було б доцільно «збирати експертів, радитися, як будувати механізм безпеки на багато років наперед». У руслі цієї ідеї Парламентська Асамблея Ради Європи підтримала проведення Четвертої парламентської конференції в Києві в березні наступного року. Олександр Мороз зазначив, що Рада Європи і ОБСЄ ще не відіграють у Європі ту роль міжнародних інститутів, яку мали б відігравати. Він також висловився проти встановлення знаку рівності стосовно ролі НАТО і ОБСЄ, підкресливши, що вони мають різні завдання. Олександр Мороз переконаний, що ОБСЄ не використовує достатньо як інструмент безпеки. В нього треба вилучити нове життя.

Про «троїстий союз»
Ідея об'єднання Росії, України і Білорусії поставала в ході зустрічей парламентської делегації чи не на кожній кроці. Не обминули її і журналісти на прес-конференції, запропонувавши українським парламентаріям, зокрема соціалістам, ініціювати проведення референдуму за створення «троїстого союзу» водночас з виборами до Верховної Ради України. Олександр Мороз відповів на це дипломатично: «У передвиборних документах Соціалі-

стичної партії питання про розвиток братерських відносин слов'янських країн визначено, і розглядається вони як пріоритет нашої зовнішньої політики. Розвиваючи дружні відносини з Білорусією і Росією, ми знаходимо формулу взаємодії. Однак у самій Росії з Білорусією є гострі дискусії». А щодо процедури референдуму, то, на переконання Олександра Мороза, його неможливо пов'язувати з виборами.

Про державну мову
Стосовно пропозицій журналістів ввести в Україні російську мову як державну Олександр Мороз зазначив: «У плані роботи нинішньої й наступних сесій це питання не передбачено для розгляду. Наша позиція чітка: дотримуватися закону про мови, прийнятого в 1989 році, і Конституції України».

Про московську прохолоду і політичний підтекст

Протягом трьох днів насиченої програми перебування української делегації в Москві, зустрічей із впливовими політиками, присутністю на прес-конференції великої кількості телевізійних камер склалися враження, що в Росії «на кожен роток таки накиннули пла-

ток». Протягом трьох днів по «ОРТ» було показано лише один хвилинний сюжет, що стосувався перебування українських парламентарів у Москві. І тому мене цікавило, як це прокоментує Голова Держдуми Росії Геннадій Селензюк. Чи не ставлення до України, чи до українців, чи до самого Геннадія Селензюка? На державному чи побутовому рівнях розв'язується питання, показувати чи не показувати по телевізору сюжети про україно-російські відносини на рівні парламентів. Ось як прокоментував це Геннадій Селензюк:

— Тут нема жодного політичного підтексту. Це звичайна практика: коли в Думі проходить прес-конференція, я годину відповідаю на запитання, але в більшості передач я не бачу жодного сюжету. Ми до цього звикли. Наше вільне телебачення показує сюжети лише тоді, коли є скандали. Ось якщо ми тут з Олександром Морозом поблизьки чи посварилися, будьте певні, це покажуть б усі програми телебачення. Іншого — конструктиву, позитиву — не дочекаєтесь. Це ставлення до Державної Думи Росії.

Олександр Мороз доповнив відповідь:

— Річ у тім, що і в Україні з боку окремих ЗМІ таке саме ставлення до парламенту. Це свідчить про рівень плюралізму думок і позицій. Телебачення приблизно так само, як і в Росії, ставиться до висвітлення роботи парламенту. Вся відповідь на це в тому, що замовляє музику. Журналісти, по суті, заручники такого становища. У даному разі йдеться про власність і цензуру. Вона є і в Україні, і в мене склалися враження, на жаль, що і в Росії. (Закінчення на 4-й стор.).

Парламентарії домовилися

(Початок на 3-й стор.).

Порушували на прес-конференції і проблему ефективності СНД, форуми якої, як правило, завершуються взаємними звинуваченнями і нездоволеннями. Олександр Мороз вважає, що структури і особи,

3 перших рук

Геннадій ЗЮГАНОВ, голова фракції КПРФ у Держдумі Росії:

Україні створювалися умови для співкування росіян рідною мовою. Ми також не підтримуємо ідею поширення НАТО на схід.

Володимир МИХАЙЛОВ, міністр у справах національностей і федеративних відносин РФ:

— Справді, проблема репресованих і депортованих народів — спільна і складна для нас, для обох країн. Для того, щоб поставити на фінансову основу її розв'язання, має бути ратифіковано Бішкекську угоду. Ми вже дали рекомендацію урядові, Президентів, а Президент — Державній Думі про необхідність такої ратифікації. За всієї економічної скрути Росії під Бішкекською угодою. І ратифікували її поки що лише 8 країн. Україна не входить поки що до цього числа. Тільки-но угода буде ратифікована на повнісі, ми зможемо, так би мовити, рахувати гроші, що їй буде спрямовано на розв'язання проблем обслуговування депортованих і репресованих народів.

Володимир ЖИРИНОВСКИЙ, голова фракції ЛДПР у Держдумі Росії:

— Нам не потрібен цей договір, не потрібні кордони і візи. І в економічному відношенні кожен має розвиватися сам. А у нас що відбувається: ми не потребуємо цукру з України, а закуповуємо його, даруючи Україні гроші.

Що робить Україна з Кримом? Потім російські солдати пролітають кров за Крим. Не українські. Крим через мусульман належатиме Великобританії чи Туреччині.

І ваш уряд, і ваш Президент, і наш уряд, і наш Президент проводять неправильну лінію. То навіщо займатися ратифікацією документа, який практично веде до політики проти інтересів власних народів? Нам у ці-

котрі утворили Співдружність, мають полати про її ефективність або віднайти іншу формулу співпраці. У цьому контексті журналісти запитували голів парламентів і про ефективність президентських зустрічей без краваток. Яка вона — це Олександр Мороз, ні Геннадій Селезньов відповісти точно не бралися. Бо домовилися поки що про ратифікацію, — звісно, у краватках.

лому не подобається розвиток відносин між Росією і Україною, як і між Росією і Білорусією. Ми хочемо, щоб документи і реальна політика збіглися.

Сергій БАБУРІН, співиголова фракції «Народовладдя» в Держдумі Росії:

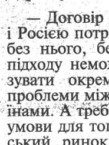

— Це договір дружби між президентами. Я шанобливо ставлюся до них, але причому тут народи? Між Україною і Росією є договір 90-го року. Він не реалізований. Я з інтересом ставлюся до парламентської делегації України, щоб зрозуміти сенс підписання і ратифікації нового договору. Серед основних застережень фракції: ситуація з російською освітою і мовою, а також проблема спільної оборони і безпеки. Військово-політичне співробітництво передбачалося у договорі 90-го року, а всупереч цьому Україна дистанціюється від угод у рамках СНД. Якщо договір і потрібен, то в ньому мають бути конкретно розроблені механізми розв'язання проблем власності, боргів, культурного розвитку тощо. Всього цього не досягнуто. Тому ми ведемо мову про таке поняття, як «розділена нація».

Якщо мені кажуть: ратифікуйте договір, щоб підтримати одних політиків, бо тоді інші програють, я відповім: мені байдуже політиці України, якщо вони розглядають Росію як механізм у своїй внутрішньополітичній боротьбі.

Як голова комісії Держдуми «Анти-НАТО», я з сумом спостерігаю за спільними навчаннями українських військових з НАТО, за складними заграваннями дипломатів з цієї структури.

Григорій ЯВЛІНСКИЙ, керівник громадського об'єднання «ЯБЛОКО» в Держдумі Росії:

— Договір між Україною і Росією потрібен, оскільки без нього, без системного підходу неможливо розв'язувати окремі економічні проблеми між нашими країнами. А треба створити всі умови для того, щоб російський ринок був відкритий для українських товаровиробників і навпаки. «ЯБЛОКО», хоч би що там хто казав і прогнозував стосовно нашої позиції, не блокуватиме ратифікацію російсько-українського договору.

У нератифікації не може бути виграшу

Уже в літаку Голова українського парламенту Олександр Мороз підвів підсумок візиту:

— Вдалося вирішити все, що ми ставили за мету, коли готувалися до візиту. Нам потрібно було зустрітись із впливовими політиками, щоб визначити їх ставлення до тих питань, які хвилюють Україну, і ВР зокрема. Серед тих складових була і ратифікація великокомісатського договору між Україною і Росією. Відбулися досить продуктивні і напружені дискусії з представниками усіх фракцій про ратифікацію договору, були надзвичайно корисні зустрічі з керівниками Думи, керівництвом Федеральних зборів, окремо з Єгором Строевим, із керівництвом Москви, зокрема мером Юрієм Лужковим, і на завершальній візиті — з головою уряду РФ Віктором Черномірдіном.

Крім того, були зустрічі в МЗС РФ, Міністерстві у справах національностей. Скрізь мали розуміння серед людей, котрі відповідають за прийняття рішення. Гостро дискутували через різні позиції з окремими фракціями Держдуми Росії, зокрема з членами «Народовладдя», фракцією ЛДПР, котру представляють В. Жириновський і його оточення.

З Віктором Черномірдіном ми говорили про сутні нашої співробітництва, зосередивши увагу на певних пробле-

мах, на підготовці великої Програми економічного співробітництва між Україною і Росією до 2010 року; йшлося про конкретизацію її підготовки, про потребу контролю над роботою міжпарламентської комісії, яка готує цю програму. Мені здається, що Віктор Степанович, я б сказав, з великою заінтересованістю поставився до цього. Бо, зрозуміло, що вирішити щось можна тільки спільно, взаємодіючи.

І в цьому контексті, якщо не буде ратифіковано договір, усі програють: і Україна, і Росія. У нератифікації не може бути виграшу.

Треба сказати, що до Держдуми Росії договір для ратифікації надійшов зовсім недавно, і депутати тільки розпочали цю роботу. А в нас комітети вже мають рішення з цього питання. У зв'язку з тим, що ефективна праця в парламенті наших депутатів можлива тільки у грудні нинішнього року, то і Геннадій Селезньов, і Єгор Строев погодилися на такі терміни: у третій декаді місяця це питання буде внесено до порядку денного пленарних засідань Держдуми. Відразу після того ми розглянемо договір у Верховній Раді України — одного дня з Радою Федерації — верхньою палатою Федеральних зборів Росії.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Київ-Москва-Київ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про визнання таким, що втратив чинність, деяких законодавчих актів України з питань примусового лікування і трудового перевиновлення хворих на наркоманію

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» Верховна Рада України постановляє:

Визнати таким, що втратив чинність:

Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 14 квітня 1969 року «Про примусове лікування і трудове перевиновлення хворих на наркоманію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1969 р., № 17, ст. 133);

Закон Української РСР від 20 червня 1969 року «Про затвердження Указу Президії Верховної Ради Української РСР «Про примусове лікування і трудове перевиновлення хворих на наркоманію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1969 р., № 26, ст. 207);

статтю 4 Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 17 червня 1974 року «Про внесення доповнень і змін до деяких законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1974 р., № 27, ст. 222);

Закон Української РСР від 28 червня 1974 року «Про затвердження указів Президії Верховної Ради Української РСР, які вносять зміни і доповнення до деяких законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1974 р., № 28, ст. 239) в частині примусового лікування і трудового перевиновлення хворих на наркоманію;

статтю 2 розділу III Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 16 листопада 1982 року «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу та деяких інших законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1982 р., № 48, ст. 774);

Закон Української РСР від 30 листопада 1982 року «Про затвердження Указу Президії Верховної Ради Української РСР «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу та деяких інших законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1982 р., № 50, ст. 835) в частині примусового лікування і трудового перевиновлення хворих на наркоманію;

статтю 2 розділу I і розділ II Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 3 листопада 1986 року «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР і затвердження Положення про лікувальні і виховні профілакторії для хворих на наркоманію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1986 р., № 46, ст. 933);

Закон Української РСР від 28 листопада 1986 року «Про затвердження указів Президії Верховної Ради Української РСР про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1986 р., № 49, ст. 1004) в частині примусового лікування і трудового перевиновлення хворих на наркоманію;

розділи IX і XI Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 21 серпня 1987 року «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1987 р., № 35, ст. 674);

Закон Української РСР від 13 листопада 1987 року «Про затвердження указів Президії Верховної Ради Української РСР про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1987 р., № 47, ст. 946) в частині примусового лікування і трудового перевиновлення хворих на наркоманію;

розділи II і III Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 28 січня 1991 року «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 8, ст. 56).

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 19 листопада 1997 року.

№ 649/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між урядом України і урядом Республіки Казанстан про принципи співробітництва в нафтогазових галузях

Верховна Рада України постановляє:

1. Угоду між урядом України і урядом Республіки Казанстан про принципи співробітництва в нафтогазових галузях, підписану 9 липня 1996 року в м. Києві, ратифікувати.

2. У статтях 2 та 3 Угоди під терміном «інші товари» слід розуміти товари, що стосуються нафтогазових галузей.

3. Щорічні окремі протоколи між Державним комітетом нафтової, газової та нафтопереробної промисловості України та Міністерством нафтової і газової промисловості Республіки Казанстан, що згідно із статтю 3 Угоди є невід'ємною частиною цієї Угоди, подаються урядом на ратифікацію до Верховної Ради України за такою ж процедурою, як і сама Угода.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 21 листопада 1997 року.

№ 668/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 8 Декрету Кабінету Міністрів України «Про державний нагляд за дотриманням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення»

Верховна Рада України постановляє:

Пункт 7 статті 8 Декрету Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1993 року № 30-93 «Про державний нагляд за дотриманням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 23, ст. 247; 1995 р., № 29, ст. 219; 1997 р., № 31, ст. 200) викласти у такій редакції:

«7. Штрафи не застосовуються, якщо: є рішення Кабінету Міністрів України про дозвіл реалізації сільськогосподарської продукції з відхиленням за якістю від вимог стандартів у рахунок виконання державного замовлення;

підприємств має дозвіл на тимчасове відхилення від вимог відповідних стандартів щодо якості продукції, виданий у кожному окремому випадку Держстандартом України за наявності клопотання заінтересованого органу державної виконавчої влади, згоди споживача та спеціального уповноваженого органу, який здійснює державний нагляд за безпекою цієї продукції. При цьому у всіх випадках протягом строку дії дозволу підприємств відраховує в порядку, встановленому Міністерством фінансів України, у дохід державного бюджету 10 відсотків вартості такої продукції, але не більше 90 відсотків від прибутку, що залишається в розпорядженні підприємств після здійснення обов'язкових платежів».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 5 листопада 1997 року.

№ 622/97-ВР.

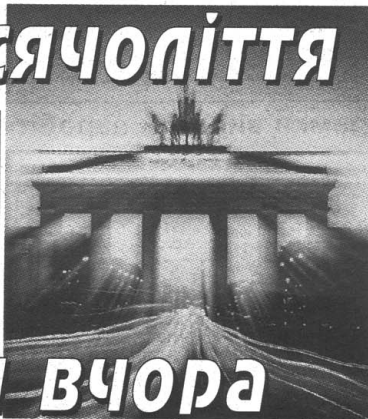
Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Олександр КЛІНОВ, «Голос України» (з Риму)

ТРЕТЕ ТИСЯЧОЛІТТЯ

КИЇВСЬКИЙ учений, доцент Київського політехнічного інституту Леонід СЕРЕДА нещодавно успішно захистив в університеті «Ла Сапєнція» в Римі докторську дисертацію і продовжує спільно з італійськими та українськими «вченими серця наукових досліджень, що практично дадуть повну картину природи світла і дозволить мати єдиний підхід до його вивчення й використання». Леонід СЕРЕДА в розмові з журналістом Олександром Кліновим, акредитованим у Римі, розмірковує про деякі аспекти ставлення до науки.

ПОЧАЛОСЯ ВЧОРА

Істина: від чого вона залежить?

Істина як сума знань відносно конкретного об'єкту, з моєї точки зору, — це те, як ми бачимо цей об'єкт сьогодні. Приклад — гена інженерія. Вона з блискавичною швидкістю пройшла шлях від «продажних» до «наукових» ідеї до клонування симпатичної овечки. Це яскрава ілюстрація того, що істина завжди конкретна і в той же час відносна. Інший приклад — електрон. У 20-і роки його уявляли як тверду сферу з негативним електронним зарядом, що рівномірно розподіляється по поверхні. Сьогодні ми бачимо електрон як імпульс електромагнітного поля, чия

просторова форма може мінятися залежно від його стану. Яким уявлятимемо електрон завтра — завтра і побачимо.

Як впливає еволюція розуму на наукові відкриття?

Мій досвід показує, що наукові відкриття нікому не потрібні, вони лише дратують людей, також і вчених. Відкриття — це коли хтось каже: люди, погляньте, як це просто і гарно! А люди у всьому люблять бачити загалом, таємницю. Вони не люблять, коли хтось їм показує, що суть завжди проста і прозора. Така наша людська природа. Як тільки настає ясність, люди панікують. Яскравий приклад — так звана «криза у фізиці». Тоді здавалося, що

трьома законами Ньютоніана пояснювали всю суть світу. А коли з'явилось більше проблем у мікросвіті та астрофізиці, то здалося, що знову все стало незрозумілим. Бо з історії випливає, що еволюція людства мало що змінила у питанні негативного ставлення до відкриттів.

Чи існують межі пізнання?

Чи існують у науці невідкриті таємниці і в чому вони проявляються? Це запитання дуже тісно пов'язане з попереднім. Як би багато ми не знали, наші знання завжди мають кінець, невідомість безкінечна. Той, хто хоч раз знайшов причину якогось явища, знає, що потім треба шукати причину

цієї причини і так далі. Вичерпати безкінечність неможливо.

Водночас нам здається: те, що було таємницею, вже зрозуміле. Насправді це зовсім не так. Наприклад, відомо, що світло має дві зовсім різні властивості. З одного боку, воно поводить як електромагнітна хвиля, а з другого — як потік електронних частинок — фотонів. Сьогодні в науці так звикли використовувати по один, то другий опис світла, що лише деякі вчені себе запитували: чому так, адже світло одне і те ж? Чи, може, просто не розуміємо, чим воно є насправді? Чи можливо отримувати енергію, знаючи природу хвилі у цілому і світла конкретно? Якщо порухувати, то з матерії ми енергії майже не добуваємо. Причина перш за все в тому, що погано знаємо, як влаштована матерія. Є вихід — треба думати, будувати добрі математичні моделі речовин, планувати на їх основі експерименти, покращувати ці моделі на основі отриманих експериментальних даних, і так далі. Це єдино можливий шлях до пізнання, перевірених століттями розвитку науки. Нині в науці склалася парадоксально зворотна ситуація. У зв'язку з великою дорожнечою сучасного наукового обладнання країни в складчину будуть величезні установки для досліджень, тратити на це величезні кошти. А на хоч якісь критичні на оплату тих, хто думає, грошей немає. Як результат — експерименти проводяться практично наосліп, і замість того, щоб шукати нове згідно з доброю теорією (дивись таблицю

Менделєєва), будують сотні теорій для пояснення розпорошених експериментальних фактів. Тому ще не скоро ми добуємо достатньо енергії з матерії, а будемо вивати самих себе різними газами та радіоактивними відходами. Думати треба!

Як пояснити відліпи талановитих і розумних людей, чим це загрожує Україні?

Відомо, що талановиті люди не вміють нічого робити, крім того, в чому їхній талант. Але їм треба їсти і жити, а про це ніхто не турбується. Чи хоч один учений у Києві сьогодні має можливість заробити на життя своїм талантом? Він приходить до якогось фонду просити кошти «на дослідження», тим самим і собі на хліб. Йому кажуть: напши проект, заповни оцей стос паперів, а ми через якийсь рік розглянемо і вирішимо, що тобі дати і чи давати взагалі. А у цього вченого немає таланту гарно писати проекти, і він, похиливши голову, йде геть. Дехто потім іде копати город, інші стають комерсантами, інколи навіть відомими, але про свій основний талант змушені забути. Я знаю багатьох учених, що стали підприємцями, але, мабуть, немає жодного підприємця, що став би вченим.

Наука дає свої плоди там, де цього чекають. Я думаю, що на початку третього тисячоліття ми не будемо зі свинкою в руках кричати: «Вчені — де ви!». Вони були і поки що є, їх просто треба знати і цінувати сьогодні...

Олександра МЕНТЕЛЬ, журналіст

Чотири роки в Америці

НА ЯКІСЬ із зустрічей зі студентами міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко поспаржився на брак кадрів і запропонував: показати молоді люди, яка добре знає іноземну мову, акценту країну, і ми візьмемо її до себе. Називався: Олена Кремень, студентка четвертого курсу Азуського університету, що під Лос-Анджелесом. У грудні отримав диплом бакалавра психології, у травні наступного року — управління інформаційними системами.

— Як як потрапила дівчина з України в далеку Америку? — запитує Олено.

— Завдяки його величності випадку. Я навчалася на 4 курсі економічного факультету Одеського інституту народного господарства, коли прийшла звістка: американський спонсор готовий оплатити навчання збіжного студента в Азуському університеті. Цю благодійну стипендію запропонували мені. Очевидно, сподівалися, що відмовлюся, бо завершувала навчання. А я не відмовилася. Кинула усі і на правах студентки-першокурсниці поїхала за океан... Вибрала факультет психології.

— Олено, незабаром ви отримаєте диплом бакалавра психології?

— Не лише психології. По після року навчання, коли я вперше приїздила додому на канікули і взяла залікову відомість у своєму вузі, мені вдалося вступити ще на один факультет — управління інформаційними системами. Лише деякі предмети з одеської «заліковки» зарахували автоматично, решту — довелося заново перекладати.

— Виявляється, в американському вузі можна одночасно бути студентом двох факультетів?

— Можна. Та зауважу: це надзвичайно складно навіть для самих американців. Серед іноземців це майже не практикується.

— Олено, дайрете, що перебуваю, але перні пік заважатим на навчанні в американському вузі потрібно було бездоганно володіти англійською?

— Це однозначна відповідь! Викладачі читають лекції швидко, не розтлумачуючи зміст жодних економічних термінів чи суті якихось суспільно-політичних явищ. Я змалку вивчала англійську з особливою впевненістю. Мала свою фонотеку

півдома, читала англійською книги. До речі, СШ Н 2 Миколаєва (з посиленням вивченням англійської) я закінчила із золотою медаллю. Потім, вже в Одесі — курсові роботи з економіки та менеджменту писала теж англійською. І все-таки, перший рік життя в Америці — це пекельна праця.

— До речі, як вам дається навчання тепер?

— В основному всі предмети складаю на «відмінно».

— Цікаво, де мешкає, який розпорядок дня?

— Мешкаю в гуртожитку. У кімнаті нас двоє. Харчуємося в студентській їдальні. Усе це входить до загальної суми благодійної стипендії, яку сплачує спонсор. Заняття розпочинаються о 7.30. В американському вузі сам собі складаєш графік прослуховування лекцій, і за їх відвідуванням ніхто не стежить. Лекції можеш не відвідувати, але практичні та лабораторні — обов'язково. Тут жодних пропусків. Подекуди на лекції приходиш на півгодини раніше, щоб зайняти в аудиторії зручне місце. Є дні, коли місця нема і не залишається нічого іншого, як іти на іншу лекцію. Не таку важливу.

Оскільки вчуся на двох факультетах, то, щоб охопити програми курсів, мені доводиться давати, а то й три дні на тиждень конспектувати лекції до 19—20 години вечора. Решта днів легше — до 12—14-ої дня. Тоді йді до бібліотеки, в комп'ютерний зал.

— А що абсолютно відмінне у навчанні «там» і «тут»?

— «Там» усі екзамени приймають письмово. Вам пропонують тести, ви підбираєте правильну відповідь. Однак з усіх екзаменованих предметів мусите знати «презентацію». Це конкретна до-

повідь, з якою студент виступає перед класом. Річ дуже цікава, хоч і без сюрпризів не обходиться. Бо мимовільно викладач або будь-хто зі студентів може так складне запитання поставити, що лише щазується. Відповідає потрібно одразу. Лаконічно й конкретно, бо «презентація» з цього предмета вам не зарахують.

— А як це дозволяти? Чому відносять перевагу американським студентам?

— На жаль, у мене дуже мало вільного часу. Проте їздила кілька разів у гості до моїх американських подруг. Побувала по 2—3 дні в кількох штатах. При університеті є дискотека, всі її полюбляють. Буває, що я дозволяю собі розважитися. Та, як правило, це на канікулах. Кілька разів відвідувала мюзик-хол. А от похід в академічний театр чи оперу американський студент, на жаль, собі дозволити не може. Наприклад, якщо квиток на поп-музику коштує 30 доларів, то в оперний театр найдешевше — 100. Спонсор такі витрати не оплачує. І все ж за чотири роки в театрі я була кілька разів.

— Дайрете, за які гроші?

— Зароблені. Торік не їздила влітку на канікули додому, а працювала кілька місяців в приймальній комісії університету. Працювала шодня з 8 до 22 години.

Робота, в принципі, не важка: звіряти дані, вносити їх до комп'ютера, давати поради абітурієнтам тощо. Вставати, однак, доводилося не пізніше 6-ої ранку.

— Що, так багато часу витрачаєш на дорогу до місця роботи?

Ні, зовсім не в цьому річ. Університет від гуртожитку не так далеко. Однак в Америці жінка, яка працює в соціальній фірмі, мусить багато часу витрачати на те, щоб мати належний вигляд. Насамперед, завіска шовка — бездоганна, обов'язково — елегантна блузка і строга спідниця, черевички — на каблучку. В Америці не прийнято дівчі під'їздити з'являтися на роботу в одному й тому самому одязі. Мусите шодня щось міняти: шарфик, брошку, блузуку, сумочку тощо.

Чому ви посміхаєтесь? В цьому нічого смішного немає. Деякі фірми при підписанні контракту обумовлюють зовнішній вигляд працівника. В ньому

близько двадцяти пунктів стосовно жіночого гардероба. Основні — неодмінно носити колготи (колір теж обумовлюється), а також довжина спідниці (до колін стільки сантиметрів чи стільки). Якщо ви дозволяєте собі, приміром, з'являтися на роботі в джинсах і кросяках, то без попередження того-таки дня будете звільнені...

До речі, якщо підробляла в університетській бібліотеці, коли лекції в мене закінчувалися о 14-й. Бібліотека там, на відміну від наших студентських, працює цілодобово. Щоб дотримуватися «етикети», мені доводилося обов'язково перевдягати свєтр і джинси, в яких сиділа ще півгодини тому в цьому ж читальному залі, на офіційний одяг...

— Олено, а як стосовно гардероба для студентів?

— Вони ходять в університеті в чому заманеться. Та на екзамени зобов'язані прийти у відповідній формі. До речі, двері кімнати, де приймають екзамени, завжди мають бути відчинені...

— Дивно, а чому?

— Просто американські викладачі бояться провокацій.

— Не розумію...

— Було чимало випадків, доходило навіть до судових процесів, коли студенти вимагали від викладача вищої оцінки, а не отримавши, шантажували його тим, що посягнуть на життя викладача. Це посягання на життя викладача не було нічим іншим, як грубо розмовляв, був уперевлений тощо.

— Це ж узагалі якість нєсенітливості...

— Ви забуваєте, що там інший менталітет, інший спосіб життя.

— Олено, які твої подальші плани?

— Насамперед мучу завершити чотирирічний курс, який гарантує звання бакалавра. Щоб вважатися повноцінним спеціалістом і отримати високооплачувану роботу в США, необхідно мати знання магістра. А це, як правило, продовження навчання ще на 2—3 роки.

Я б цього хотіла. Однак, щоб спонсор згодився платити за подальше навчання в магістратурі, мушу блискуче захистити цей диплом. Тому моя мета: використати свій шанс.

У номер

Київ

Подолати труднощі
допоможе програма?

Реальне втілення в життя принципів місцевого самоврядування, які зафіксовано в Європейській хартії, Конституції України та у відповідному Законі «Про місцеве самоврядування в Україні», викликало необхідність розробки державної програми.

Вона допоможе місцевим владам подолати труднощі в різних сферах життя: політико-правовій, економічній, фінансовій та соціальній. Використовуючи досвід західних колег, Фонд сприяння розвитку державного самоврядування в Україні вносить декілька поправок та пропозицій до закону, зокрема: надати можливість владам самостійно наповнювати місцеві бюджети і довести їх самозабезпечення до світового стандарту 30–40 відсотків, переглянути принципи «ручного керування» — тобто розподіл коштів з одного центру, об'єднувати міста в агломерації для раціональнішого використання власних ресурсів та кращого економічного самозабезпечення.

Вінницький

Він заслужив доброго слова

На Вінничині широко відзначають 120-у річницю від дня народження Миколи Леонтовича (нинішній рік, як відомо, за рішенням ЮНЕСКО оголошено роком його імені).

У Немирові, на батьківщині славного композитора, відбулася науково-практична конференція «Леонтович — композитор і педагог». Їм же композитора носить Вінницьке училище мистецтв і культурно-дослідницький ансамбль «Вінницький фестиваль ім. М. Леонтовича, на якому виступили добре знайомі симфонічний оркестр Одеської обласної філармонії. Організатори фестивалю — обласне управління культури й педагогічний училище — планують зробити його традиційним. У день народження митця, 12 грудня, в училищі відбудеться урочисте відкриття погруддя Леонтовича.

Хмельницький

«Сапронівкам» — капут

Свого часу дирекція Хмельницької атомної станції запровадила свою систему розрахунків з працівниками підприємства — тут ввели чеки, наренчені прізвищем директора «сапронівками». Люди довго терпіли, однак ситуація ускладнилася, і терпечі урвався.

У жовтні атомники зібралися на мітинг біля міськвиконкому і висловили своє незадоволення профспілковими лідерами та керівником електростанції. Наприкінці листопада відбулася позачергова профспілкова конференція, на якій обрали нового профспілкового лідера Бориса Дюдієва, висловили невдоволення директорів ХАЕС Віктору Сапроніву. З відповідними вимогами звернулися до Києва.

Голова ліквідаційної комісії Держкоматому за погодженням з міністром галузі наказом № 374 розірвав контракт з Віктором Сапронівим і звільнив його з посади генерального директора. Виконавцем обов'язків керівника станції призначено головного інженера, народного депутата України Миколу Дудченка.

У Нетішинському міськвиконкомі говорять про швидкий кінець «сапронівкам», і в місті енергетики нарешті ходимуть справжні гроші...

Заробили, та не отримали

На пропозицію народних депутатів України публікуємо дані Національного банку про стан заборгованості з виплати заробітної плати загалом по Україні

Затримки виплати заробітної плати по Україні *

Усього по Україні в тому числі:	на 1 листопада 1997 року Загальна сума заборгован.	на 26 листопада 1997 року Загальна сума заборгован.	на 1 грудня 1997 року Загальна сума заборгован.
	4771.4	4967.9	4931.1
— за бюджетними організаціями	731.7	769.5	753.0
— за небюджетними організаціями	4039.7	4198.4	4178.1
За всіма підприємствами і організаціями терміном:			
— до місяця	402.7	415.4	408.1
— від 1 до 2 місяців	412.5	453.9	452.4
— від 2 до 3 місяців	530.2	515.3	509.7
— понад 3 місяці	3426.0	3583.3	3560.9

ЗАТРИМКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО УКРАЇНІ

станом на 1 грудня 1997 року
за всіма організаціями і установами

(млн. грн.)

Регіон	Загальна кількість виплатів	Загальна сума заборгованості	Прострочена заборгованість у заробітній платі з причин:							
			відсутність коштів на коррахунках банку		відсутність коштів на рахун. підприємств, установ, організацій		відсутність готівки в банках у зв'язку з несвоєчасним завершенням з вини пер. управ. НБУ		Інші причини	
			кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума
Республіка Крим	2169	173.7	0	0.0	2147	173.6	0	0.0	22	0.1
Вінницька	10979	153.9	0	0.0	10979	153.9	0	0.0	0	0.0
Волинська	10842	109.2	0	0.0	10841	109.2	0	0.0	1	0.0
Дніпропетровська	7404	504.5	0	0.0	7399	504.5	0	0.0	5	0.0
Донецька	14484	728.4	0	0.0	14439	728.4	0	0.0	45	0.0
Житомирська	9204	119.1	0	0.0	9196	119.1	0	0.0	8	0.0
Закарпатська	1582	33.0	0	0.0	1582	33.0	0	0.0	0	0.0
Запорізька	5357	206.8	0	0.0	4925	206.4	0	0.0	432	0.4
Івано-Франківська	1886	119.1	0	0.0	1886	119.1	0	0.0	0	0.0
Київська	10099	312.0	14	0.0	8308	308.4	0	0.0	1777	4.0
Кіровоградська	8987	144.1	0	0.0	8987	144.1	0	0.0	0	0.0
Луганська	7066	440.8	0	0.0	6962	440.5	0	0.0	104	0.3
Львівська	15835	213.4	0	0.0	15167	213.00	0	0.0	668	0.4
Миколаївська	3114	129.4	0	0.0	2985	129.2	0	0.0	129	0.2
Одеська	5581	154.8	0	0.0	5291	154.3	0	0.0	290	0.5
Полтавська	2471	147.7	0	0.0	2471	147.7	0	0.0	0	0.0
Рівненська	9948	119.8	0	0.0	9948	119.8	0	0.0	0	0.0
Сумська	1363	155.3	0	0.0	1363	155.3	0	0.0	0	0.0
Тернопільська	1921	116.7	0	0.0	1917	116.7	0	0.0	4	0.0
Харківська	12086	279.7	0	0.0	11891	279.5	0	0.0	195	0.2
Херсонська	6253	115.4	0	0.0	6130	115.2	0	0.0	123	0.2
Хмельницька	10168	140.9	0	0.0	10158	140.9	0	0.0	10	0.0
Черкаська	3459	117.7	0	0.0	3401	117.5	0	0.0	58	0.1
Чернівецька	7578	68.4	0	0.0	7488	68.3	0	0.0	90	0.1
Чернігівська	16040	126.9	0	0.0	16040	126.9	0	0.0	0	0.0
ВСЬОГО	185876	4931.1	14	0.0	181901	4924.5	0	0.0	3961	6.6

* без урахування виплат зарплати з виручки, розрахунків натурою, нарахованих сум податків, а також інших безготівкових перерахувань заробітної плати.

У пжепівквідаторів випущено посвідчення

Перевірка тижня

Про це на прес-конференції повідомив перший заступник міністра МінНС Володимир Холоща.

З 395 827 виданих посвідчень пере-

вірено 312 тисяч. Робота з їх перереєстрації триватиме до 1 травня 1998 року.

На одного учасника ліквідації наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС держава витратить щорічно 4 тисячі гривень, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

І Юзик роззброюється...

Кривка. Підлішняк Кіндрат при ситій хатині читає газету, його подільник Юзик, поводячи з пляшки, винограду з хатини кулі...

— Кіндрате, га, Кіндрате, як думаєш, мою мирну ініціативу в Європі зрозуміють?..

— Ну ти даси, Юзiku! Вже від шведської ініціативи Єльцина у Європі стріха іде, а тут ще ти...

— Гарзди, як думаєш, а сам Єльцин мене підтримає?..

— А що, сьогодні хіба ви не зустрілися?

Юзик дурними очима блимає на Кіндрата.

— Юзiku, ти ж мені сам після п'ятої нахилився, що у вас у верхів на сьогодні запланована зустріч?

Юзик хвастається за голову:

— Біда Європа!

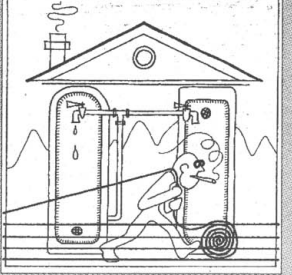
Доброго здоров'я помившись!

— Чув, куди занесло в Ялті будинок Софії Ротару?

— До державного реєстру культурно-го надбання XIX століття!

— Але ж Ротару — культурне надбання XX століття!

— Ротару — двадцятого, а будинок

«Ванний заклад — лікарня Роффе» — дев'ятнадцятого! І тепер, мабуть, одне надбання житиме окремо від другого!

«Гоп!» — на Перекоп!

Лідер ЛДНР Володимир Жириновський:

«... Російський солдат недовів повинен буде проливати кров за те, щоб повернути Крим слов'янам. І не далі, як 2005 року знову доведеться штурмувати Перекоп, де окопалась Туреччина та Англія».

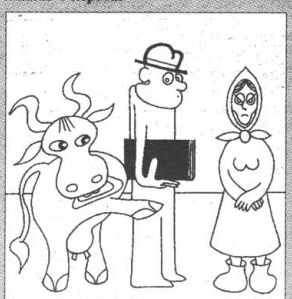
Від чергового: А не далі, як 2099 року Суриков-молодший напише картину

«Перехід Жириновського через Перекоп у 2005 році».

Щоб так доїлось, як говорилося...

Народний депутат, аграрій: «Щоб молоко доїлось, у доярки повинно бути все...»

Від чергового: ... А щоб законні ти садили, у депутатів теж повинно бути все! (Але не більше.) Не вірте — спитайте у корови!

Черговий що дошлі Вілен КАЙДАШ, Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

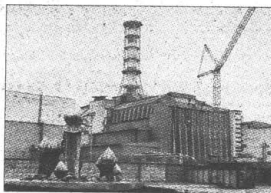

Оксана ЧЕХОВСЬКА, «Голос України»

«Укриття» буде зоною. Екологічною

Допомога тижня

УНЬО-ЙОРКУ нещодавно проходила конференція з питань залучення внесків на реалізацію проекту «Укриття», в якій взяли участь делегації 51 держави, а також представники Європейської комісії та Європейського банку реконструкції та розвитку.

них обговорень проблем, пов'язаних із станом АЕС після катастрофи, ми наразі перейшли до ефективної співпраці. Але чи все так добре? За словами начальника об'єкта «Укриття» Валентина Купчина, після обмеження стану будівельних конструкцій та мас, що містять паливо, зникла ситуація поглиблення. Але поліпшити або хоча б стабілізувати стан об'єкта поки що не вдалося. Немає документів та інфраструктури з радіаційного захисту нових робочих місць. Для розробки нових спеціальних технологій потрібні чималі кошти. Планувалося в 1997 році виконати роботи на об'єкті на 40 мільйонів доларів. Реально отримали коштів майже вдвічі менше.

Угоді між Європейським банком реконструкції та розвитку і Україною підписано, але її треба ратифікувати, щоб гроші почали надходити в Україну. Після ратифікації проекту в грудні проблеми з оподаткуванням буде розв'язано. Інакше, якщо допомога оподатковується, вартість проекту зростає на 30–40 відсотків. А допомога об'єкту «Укриття» конче необхідна вже нині. За словами Валерія Купчина, українським організаціям, що виконують роботи на об'єкті, вже заборгували 8 мільйонів гривень.

Практично всі присутні висловили підтримку зусиль України в подоланні наслідків чорнобильської катастрофи, 20 країн заявили про готовність внести кошти до відкритого в ЄБРР з цією метою фонду. Зібрано 387,3 мільйона доларів, що дорівнює половині орієнтовної вартості проекту. Оскільки термін виконання плану перетворення «Укриття» на екологічно стабільний об'єкт розрахований на 7–8 років, конференція є першим кроком на шляху мобілізації необхідної міжнародної фінансової підтримки. — «Отримання коштів вистачить для фінансування робіт на об'єкті «Укриття» впродовж 2,5–3 років», — стверджував міністр охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки Юрій Костенко на «круглому столі», який проходив у Києві. — Від традицій-

Ганна РОМАНЦОВА, «Голос України»

Діти СНІДу і світ

Шок тижня

1 ГРУДНЯ громадськість традиційно відзначала Всесвітній день боротьби зі СНІДом. З ініціативи ООН він проходить під девізом «Діти світу і СНІД».

Цього року Україна відзначитиме ще одну сумну дату: десять років від дня виявлення першого хворого на СНІД. Нині, за даними Національного комітету з профілактики наркоманії та СНІДу, офіційно у нас зареєстровано близько 26 тисяч приречених. 90 відсотків з них — шприцеві наркомани. На жаль, підхопити невиліковну хворобу можна і менш «традиційними» способами — наприклад, в косметичному кабінеті. Голова Нацкомітету Валерій Івасюк не виключає й можливості інфікування в медичних закладах — через донорську кров.

Тільки цього року на станіях переливання крові було виявлено 1100 носіїв ВІЛ. За прогнозами Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), через десять років СНІД стане провідною причиною дитячої смертності у світі. ВІЛ шоля уражає близько тисячі дітей, причому 90 відсотків інфікованих малюків та підлітків отримують його у спадок від матері. Дізнавшись про діагноз немовляти, його мама, як правило, доручає турботи про сина чи доньку державі.

Згідно з Конвенцією ООН про права дитини, яку Україна ратифікувала ще 1991 року, будь-яка хвороба не може бути перешкодою на шляху підлітка до освіти й нормального життя в суспільстві, а є лише підставою для додаткової підтримки. Насправді все інше. Як повідомили в Національному комітеті з профілактики наркоманії та СНІДу, вже допомогою ВІЛ-інфікованим дітям в Україні обмежується 17 гривнями на місяць. У державі бракує коштів навіть на створення спеціалізованих медико-реабілітаційних центрів.

На цьому знімку, зробленому в Миколаївському дитбудинку, вони нічим не відрізняються від здорових дітей. Мають ті самі іграшки й дивляться на світ такими ж допитливими очима. Вони ще надто малі, щоб усвідомити, які випробування на них чекають.

Фото Олександра КРЕМКА (ДНАУ-Укрінформ).

Степан КОРНІЄНКО, журналіст

У Трейд-клубі не пише засідання. А й справу роблять

Ювілей тижня

МІЖНАРОДНИЙ Трейд-клуб України відзначає своє перше п'ятиріччя. З цього приводу вчора в «Українському домі» відбулося ювілейне засідання.

Головна мета Трейд-клубу, членами якого сьогодні є 57 іноземних посольств і міжнародних організацій, — ознайомлювати іноземних дипломатів з економічним потенціалом окремих регіонів, промислових і сільськогосподарських підприємств різних форм власності, сприяти встановленню бізнесових контактів між діловими людьми, і, ясна річ, залученню в Україну іноземних інвестицій. Перебування дипломатів в областях — а протягом п'яти років вони відвідали майже всі області — стимулювало місцевих підприємців до підготовки обґрунтованих інформаційно-довідкових матеріалів про свою діяльність та інвестиційні проекти, дало можливість під час особистих контактів обговорити перспективи реалізації конкретних спільних розробок.

І ще врешті-решт приніс несподівані результати. Так, після перебування членів клубу в Запорізькій області тут відкрито представництва компаній США, Туреччини, Македонії, Індії, Росії, Швеції, Словенії, зокрема — всесвітньо відомих АІВ та Іскрател. Значні інвестиції — 3,4 мільйона американських доларів — надійшли з Італії до СП «Мотор»-Січ-Івеко, а в ЗАТ «Славутич» — 10 мільйонів. Створено СП з виробництва легкових автомобілів на «АвтоЗАЗ». І такі приклади можна знайти в кожній області.

Робота Трейд-клубу дає можливість іноземним дипломатам одержувати повнішу й змістовнішу інформацію щодо стану й подальших напрямів розвитку української економіки, ліпше пізнати нашу країну та її людей, що, безперечно, сприяє створенню позитивного іміджу України у світі.

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

Демократичною ти можеш і не бути,

Свято тижня

ТАК ВИЗНАЧАЄ статус сучасної української армії чернетки її міністра генерал-полковника Олександра Кузьмук. До свого шефстварія Збройні сили України підійшли чітким, стройовим кроком, із запланованими якнайкраще пасками і з оптимістичними поглядами в застр.

«Батька» українських солдатів і офіцерів дуже непокоїть фінансування армії.

— Якщо боляй один міністр оборони у світі задовольний своїм фінансуванням, його треба показати психіатрові... — вважає генерал-полковник Кузьмук.

Виконуючи свій громадянський обов'язок, армія сьогодні живе в «борі». 1997 року на утримання армії було надано 1 млрд. 450 млн. грн., що становить 36% від мінімальної потреби. Грошей, призначених для продовольчого і речового забезпечення військовиків, катастрофічно не вистачає. Шоля тільки для харчування армії необхідно 650 тисяч гривень. Олександр Кузьмук вважає, що продовольчі норми давно морально застаріли і потребують негайного перегляду. Крім того, міністр оборони пропонує до держбюджету-98 ввести окрему статтю витрат на «солдатську кашу». Бо левова частка коштів, що їх надає держава на утримання армії, іде на харчування солдатів і офіцерів. І який не позабоджети

але цивілізованою — бути зобов'язана!

кошти, «армія вже закінчила б своє існування».

Утім, не хлібом єдиним живе солдат. Попри фінансові труднощі, у військах іде бойова підготовка, проводяться військові навчання, молодих навчають армійської грамоти.

«Цивілізованим шляхом», за словами військового міністра, відбувається планове скорочення чисельності Збройних сил України. Початочного року на «гражданку» пішли 27 тисяч військовиків, 17 тисяч з них — офіцери. Найбільше постраждав керівний апарат Міністерства оборони. Сьогодні небагато хто із заслужених військовиків прикрашає брукви генеральськими лампасами. Якщо 1994 року в українській армії налічувалося 386 генеральських посад, то нині у штатному розкладі — 281 така посада.

Ідеальне військовоє формування, на думку міністра оборони України, — це «цивілізована, беззастава, вірна своєму народові армія». Стати такою українській армії допоможе Державна програма розвитку та будівництва Збройних сил України. Як показала практика, планово-програмне виховання дає позитивні результати. Схоже, має рацію Кузьмук — до демократичної армії (на багатобоготтєвій контрактній основі) Україні ще далеко, а ось паростки цивілізованості вже професійно кризь асфальт проблем і професійних «хвороб»...

Оголошення торгів (тендера)

Замовник — Черкаська обласна лікарня оголошує відкриті торги для постачальників за таким проектом:

постачання спірального комп'ютерного томографа

Основне обладнання становить: Спіральний комп'ютерний томограф.

Кількість — 1 шт.

До участі в торгах (тендері) запрошуються оференти на умови генерального постачальника вищезгаданого обладнання.

Термін постачання: 1998 рік.

Докладно терміни виконання постачання узгоджуються під час підписання контракту.

Фінансування проекту здійснюється за рахунок державного бюджету.

Тендерну документацію українською мовою можна одержати за адресою: 257004, Україна, м. Черкас, вул. Менделєва, 3.

Черкаська обласна лікарня, тел.: 047-2-47-35-91, 47-01-91, факс: 47-62-92 в період між 5 та 15 грудня 1997 р.

Вартість тендерної документації — 1000 гривень.

Усі пропозиції на участь у тендері повинні супроводжуватися тендерним забезпеченням у сумі 35000 (тридцять п'ять тисяч) дол. США.

Дата та місце проведення тендеру: 22 грудня 1997 року, о. 12.00 за київським часом, за адресою: 257000, Україна, м. Черкас, вул. Шевченка, 185, управління охорони здоров'я Черкаської обласної державної адміністрації, тел.: 047-2-47-93-39, 47-65-87, факс: 45-34-58.

Можливі оференти, що потребують роз'яснення питань тендерної документації, повинні звертатися до Черкаської обласної лікарні, тел.: 047-2-47-35-91, 47-01-91, факс: 47-62-92.

ЗАКОН & БІЗНЕС

ШАНОВНІ ПАНОВЕ!

Якщо ви хочете

у швидко, на професійному рівні розібратися в поточні законодавчі акти, виступити, покласти міністерств та вісмість нашої держави; у мати широкі та всебічну інформацію зі сфер бізнесу, банків і фінансів, приватизації, інших прав; у отримати кваліфіковану юридичну консультацію; у спіраючись на отримані знання, започаткувати власну справу; у розширити і отримати якісну цілокомплексну рекламу та інформацію по всім групам товарів і послуг в прайс-листі

Читайте газету ЗАКОН & БІЗНЕС

— З редакцією «Закону і Бізнесу» тісно співпрацюють Державна податкова адміністрація України, Верховний Суд України, Вищий арбітражний суд України, Державне патентне відомство України, Державний митний комітет України.

— Регулярно публікує пропозиції іноземних фірм, залучає їх до співробітництва.

— В «Законі і Бізнесі» автори — найвідоміші юристи України.

Всі передплатники отримують безкоштовно додаток — «Бізнес і Закон»

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

Україномовного видання — 61018

Російськомовного — 33790

Телефон редакції: 216-44-44, Рекламного відділу: 211-33-10 т./ф. 244-58-82

Михайло БАСИЛАШКО,
«Голос України»

Бюджетні кришки ще не висохли. Але посуха вже не за горами

Тернопільщина — один з небагатьох регіонів України, де за десять місяців поточного року обсяг промислового виробництва впав на 12 відсотків.

Як не дивно це видається, а податкова адміністрація області зуміла збільшити обсяги надходжень до бюджету за 10 місяців у 1,2 раза.

За рахунок чого податківці за такої скрути знаходять кошти для держбюджету? Перше, що впадає в око, до податкової адміністрації в області і на місцях залучено досвідчених фахівців, людей енергійних і вдумливих. Сам голова області ДПА Богдан Кельнер — фінансист із 40-річним стажем, ще за часів Союзу відзначався нагородами, користувався авторитетом у фінансових колах Києва і Москви. Богдан Дмитрович залучав до своєї структури кращих з кращих. І сьогодні він пишається роботою толкови Бучацького ДПА Степана Сердюцького, голови Борщівської ДПА Ярослава Розольського, заступника голови Гусятинської ДПА Ганни Луцик, головного державного ревізора у місті Тернополі Андрія Швереди та ін.

Та під час нашої зустрічі Богдан Дмитрович з особливою теплотою говорив про виняткову працелюбність начальника відділу обліку і звітності Ірину Дудку. Їй лише 25 років, а вже два роки очолює один з найскладніших відділів. До Ірини Кельнеру довірили за короткий строк помітити декількох начальників. Грамотні, досвідчені експерти не змогли налагодити порядок, систематизувати необхідну інформацію і створити своєрідний інформаційний банк платників податків. А ось сьогодні Ірина може поінформувати про економічне становище будь-якої із 12 тисяч юридичних осіб. Крім цього, «Іринин банк» застатий видати інформацію і про діяльність підприємств, фізичних платників податків тощо.

— Як же вдалося тобі, молодий, зробити те, на що не спроможлися люди старшого віку, з досвідом? — запитує юну начальницю.

— Я ще не замкнула, — скромно і широко відповіла дівчина, — тож і просиджувала тут ночами, у вихідні та святкові дні.

Сам Кельнер з притаманним йому художнім смаком підсумував:

— До того часу, як Ірина Михайлівна очолила відділ, ми були наче сіпні кошенята. Дудка і ще двоє молодих людей (це найменший відділ в Україні) створили цілісну картину податкової ситуації в області. І її праця була належно оцінена. За пропозицією керівництва області ДПА Державна податкова адміністрація України представила Ірину Михайлівну до нагороди ордену Пошани. І ось нещодавно Президент України особисто вручив дівчині з високою державною відзнакою.

Звісно, не сама Ірина піняла податкові показники. Тут багато сил доклали різні служби, у тому числі й обласна державна адміністрація. На координаційних нарадах глибоко аналізувалися діяльність окремих груп, галузей товаровиробництва, управління, обслуговування, комерційно-бізнесових структур, спільних підприємств з інформаційними тощо. Розроблявся цілий комплекс заходів і доводився напружати, але конкретні завдання до районних та міських податкових ланок.

Тернопільці добре вчилися за взаєморозрахунком, суттєво стримали зростання недоїмки і посилили дієвість у державі за природним платіжком. Одне слово, обласна податкова адміністрація перейшла у свій розвиток від фіскальної методики до фіскально-результичної. Тобто податківці сьогодні діляться не тільки на те, де можна взяти гроші, але й допомагають товаровиробнику їх знаходити.

Новий погляд на свої функції примусивши ширше оцінити і макроекономічну проблему в державі. Скажімо, Богдан Кельнер вже вкотре пропонує представникам верхніх владних структур створити чітке розмежування доходів між ланками бюджетної системи, дотриманням обсягів не переаховувати суму лотарій у держбюджеті і потім її вимолувати назад, запровадити всебічну систему розрахунків для бюджетних організацій і паралельно запровадити бронювання коштів на заробітну плату тощо. Одне слово, практика породила багато слушних думок. Однак до них мало хто прислухався. Зате багато точилось розмов про відродження вітчизняного товаровиробництва, про піклування за національну економіку. Але якщо і надалі триватиме отаке «піклування», то згодом податковим службам доведеться шукати платіжків, як вдову у висохлій від спеки кришці.

Тернопільська область.

Повертаючись до надрукованого

НА ОПУБЛІКОВАНИЙ 20 червня ч. р. матеріал «Війна закінчена. Забути?» автор отримав дозвіл від редакції. Листи направлено до відповідних військоматів, у Міністерство оборони. Два й підготував до друку. Вони продовжують почати редакційно розмову про те, чи вважають військові конфлікти на Кубі, в Чехословаччині та Угорщині, в В'єтнамі та Анголі, в інших країнах війнами. А головне, чи непокоїть тисячі районок реїджерів, — це те, чи є вони учасниками бойових дій? А отже, чи мають право на відповідні пільги?

А чи був хлопчик?

Автору цих рядків довелося свого часу виконувати «інтернаціональний обов'язок» в Угорщині та Чехословаччині, що підтверджує, зокрема, лист з полкою, підписаний командиром «з'єднання». Підкреслюю, лист є тільки підтвердженням того, що 1968 року я в Чехословаччині був. Та він не може підтвердити мою участь у бойових діях, оскільки їх там... не було. Якщо не врахувати окремі ексцеси чи просто непорозуміння. Тим же, кому випало побувати там і бути учасником епізодів, які ніяк не можна назвати справжніми бойовими діями, це врахували і видали відповідні документи.

У Чехословаччині, на жаль, не обійшлося без втрат особового складу. Але втрати ці були не наслідком бойових дій, а результатом звичайних випадків, пов'язаних з пересуванням та діяльністю військ. Щодня десь щось траплялося: гинули через необережне поводження зі зброєю, дорожні пригоди (місцевість була гориста, подекуди лижовий сніг, у прірви звалилися машини, танки з людьми), нерідко через недисциплінованість солдатів і командирів. У подібних випадках (у такій була вказівка) писали: «Виконуючи присягу, воював і поліг смертю хоробрих».

Вважаю, що саме це дало привід стверджувати (особливо, обивагів), що там йшла війна або ж бойові дії. Хоча нічого подібного, повторюю, не було. Такою є точка зору свідка подій з першого і до останнього дня. Своєї «участі» у подіях в Угорщині та Чехословаччині сьогодні, за теперішніми поняттями, я, як і багато тисяч моїх товаришів по службі, повинен соромитися. Однак цього мені зовсім не хочеться. Тому що ні я, ні мої товариші нічого вартого осуду в тих країнах не робили. Соромно має бути політикам, які представляли наші голови, задовольняючи свої амбіції.

Дивув звернення до «Голосу України» майора у відставці В. Левкіна з Кіровограда. Те, що він з'ясував тільки через 35 років, міг і зоб'язаний був з'ясувати перед звільненням з армії. Ті, кому це належало, робили відповідний запис в особовій справі офіцера після підтвердження з архіву. «Спалах пошуків», на мій погляд, відбувся після прийняття ряду законів, що трактують очевидні речі дуже розпливчасто і невизначено. До таких слід віднести і постанову Кабінету від 8. 02. 1994 р. № 63 стосовно Куби та Чехословаччини.

Вважаю, що мешканця Єваторії А. Антипова, який ходив на кораблях Чорноморського пароплавства у В'єтнамі, де йшла війна, зовсім безпідставно посилали до Військово-морського архіву за отриманням довідки про підтвердження участі в рейсах. Тому що архів цього підтвердити не може. Він не має відомостей про членів екіпажу цивільного вантажного корабля, що його, в кращому випадку, Орендувало Міністерство. Все це проходило через Мініфлот. До того ж суворо тасмо. Архівну довідку Антипов, який загуляється в статті «Війна закінчена. Забути?», може отримати в Чорноморському морському пароплавстві. Або в архіві Мініфлоту колишнього СРСР (якщо туди здавалися архіви пароплавства).

З певністю підтверджую це, оскільки мені свого часу довелося займатися пошуками доказів виконання «інтернаціонального обов'язку» сотнями військовослужбовців.

Володимир ЯРОШ,
учасник бойових дій під час ВВВ,
підполковник у відставці.

Київ.

Інакше кажучи, колишні секретні спецдії хочуть мати той самий статус, що й «афганці» — учасники громадянської війни, у якій уперше з 1917 року легальну участь брали хлопці з усіх союзних республік.

Листи, що публікуються, свідчать про зостроту порушеної проблеми, яку всіляко намагалися спростити цивільні й військові чиновники. Втім, судить самі.

Іван ІЛІЯШ.

Ох і Пушкін...

Ми — воїни-інтернаціоналісти, учасники бойових дій у Чехословаччині в 1968 році.

Постановою Кабінету міністрів України від 8 лютого 1994 року № 63 було затверджено перелік держав у період бойових дій на їхній території. Там значиться: «Чехословаччина, 20 серпня 1968 р. — 1 січня 1969 р.». Багато військовослужбовців отримали посвідчення учасників бойових дій, оформили пенсію. Та чимало й таких, хто посвідчення не має.

Нам стало відомо, що ще 1996 року райвійськомати отримали телеграми з вказівкою припинити видачу посвідчень учасникам чехословачських подій, а тим, хто вже отримав їх, — не обмінювати на документи нового зразка. На запитання «Чому?» ми отримали суперечливі відповіді.

Згідно з листами із Центрального архіву Міністерства оборони Росії на території Чехословаччини Радянська Армія бойових дій не вела.

Ми, начебто, брали участь у навчаннях «Дунай» (про це чуюмо вперше). Були й такі відписки: «Ви проходите навчальні збори при військових частинах...». «Ви надавали допомогу братським соціалістичним країнам».

На наші запити з Москви відповіли:

«ЦАМО РФ видає довідки про місце дислокації частини і про проходження служби військовослужбовцями у вказаній частині в період, про який є запит. Інших відомостей з півня, що цікавить, ЦАМО РФ не має. Заст. нач. півня відділу майор Пушкін».

У наших військових квитках зазначено: «В період з 20.08.68 р. по 1.01.69 р. виконував спецзавдання і брав участь у виконанні інтернаціонального обов'язку з захисту соціалістичних завоявань у Чехословаччині». У зв'язку з цим цікаво довідатися, під час яких військових навчань або навчальних зборів особовому складу полків і з'єднань видається повний боекомплект патронів, гранат та іншого безпозапасу, якщо це не вторгнення на територію сусідньої держави?

У чому ж полягала наша братня допомога, під час надання якої за перші неповні два місяці загинуло більш як 300 солдатів та офіцерів, не кажучи вже про поранених?

Чи не час глянути правді в очі й назвати речі своїми іменами?

Державний кордон Угорщини та Чехословаччини наш полк перетнув біля міста Комарово. На всю ширину автостради білою фарбою великими буквами було написано: «Ленін, вставай! Брежнев з глуду з'їхав». Трохи нижче — домальовано домовину і слова «Смерть окутантам». Це лише один з безліч закликів, гасел та цитат, якими зустрічав чехословачський народ нашу «братню допомогу». Значить чено ж, то була не братня допомога і навіть не військові навчання.

А ми стали заручниками політиків минулого і нинішнього часу.

Ми розуміємо, що великий радянський народ не міг воювати проти свого союзника по Варшавському Договору. І тому багато документів завуальовані, вилучені або засекречені. І все-таки були ж якісь підстави для прийняття постанови № 63 від 8.02.94 р. Те ж, що пропонують консультант Комітету з питань соціальної політики та праці Верховної Ради М. Колчич та начальник відділу МО України полковник М. Курчак, — тільки чергове запрошення учасників бойових дій на бюрократичне коло формалізму та тяганини.

Георгій ПЕРЛІНІН,
голова організаційного комітету учасників чехословачських подій Аргентинського району (підписавши від імені 119 чоловік).

Одеська область.

Майор
Ігор МЕЛЬНИЧУК,
прес-служба МО України;
Олександр КЛИМЕНКО
(фото), «ГУ»

Одинадцята ротация

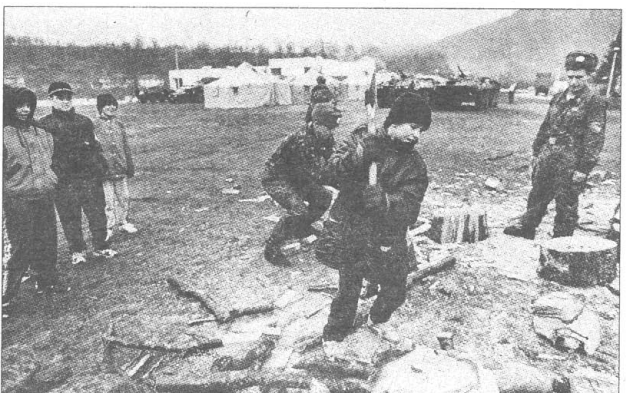
(Початок на 1-й стор.)

Попередній склад батальйону, командиром якого був підполковник Ігор Лук'яненко, зі своїми обов'язками справився успішно. Свідченням тому лише деякі записи з історичного формуляру батальйону. «9 липня розвідники на чолі зі старшим лейтенантом Сергієм Антоном проклали новий гірський маршрут і виявили незареєстрований наметовий табір військової частини армії Боснії та Герцеговини. 14 липня командуючий Стабілізаційними силами генерал В. Кроуч нагородив С. Антонова почесною медаллю НАТО «За службу мирovi». «В період 12–16 вересня, згідно з наказом командування бригади «Центр», батальйон брав участь у виконанні завдань із забезпечення виборів у Республіці Боснія і Герцеговина».

Новим укробітцям, якими командує підполковник Василь Мاستика, доведеться не легше. Ситуація в зоні відповідальності залишається напруженою. Та й зима вже зробила небезпечними гірські серпантини. Проте, за словами командира, його підлеглі, більшість яких, як і сам комбат, вихованці І аеромобільної дивізії ЗС України, що дислокується у Болграді на Одещині, пройшла гарну виучку і готова до випробувань.

Залишається побажати, щоб доля сприяла їм.

(Врапчичі—Мостар—Київ, спеціально для «Голосу України»).

Наталія ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Раптове роззброєння наводить на роздуми

Мабуть, найголивішою сенсацією в світі цього тижня стала заява президента Росії Бориса Єльцина про скорочення ядерного арсеналу. І, судячи з переполучу, що зчинився у верхніх ешелонах влади Росії, ця заява стала несподіванкою не лише для світового співтовариства, а й для найближчих зі справами президента.

Із заголовою ініціативою Борис Єльцин виступив під час прес-конференції за підсумками переговорів з прем'єр-міністром Швеції Йораном Перссеном. Початок прес-конференції не віщував несподіванок. Ті, хто дивився по «ОРТ» програму «Час», звернули увагу: після того, як Єльцин оголосив про наміри Росії, крім скорочення ядерних боєголовки, передбаченого угодою СНО-2, в односторонньому порядку зняти ядерні боєголовки з усіх ракет, спрямованих на країни Західної Європи, виникла пауза. Аудиторія просто не була готова почути те, що почула, і не знала, як реагувати. «Перетравлюєте?» — запитав Борис Єльцин. Росія, в усякому разі, «перетравлює» досі.

За словами прес-секретаря президента Сергія Ястржембського, ця ініціатива готувалася в тісному співробітництві з Міністерством закордонних справ і Міністерством оборони. Проте, якщо міністр закордонних справ Євген Примаков доволі швидко зорієнтувався і заявив, що «скорочення на третину кількості ядерних боєголовки слід розглядати в контексті російсько-американських консультацій, спрямованих на підписання в подальшому договору СНО-3», то в Міністерстві оборони відмовилися від будь-яких коментарів: мовляв, це не маємо повної інформації.

Ситуація склалася парадоксальна. Схоже, насправді, крім самого Єльцина, про істинні наміри країни не знає ніхто. Але найменше проінформованою виявилася Держдума. Угоду СНО-2 через розбіжності з цього питання в законодавчому органі і всупереч усім домовленостям, досі не ратифіковано. Більше того, за словами голови Держдуми Геннадія Селезньова, її навряд чи буде ратифіковано під час осінньої сесії. Як же розуміти заяву президента? Депутати чекають відповідей.

А тим часом у світі ширяться здогади, що саме викликало заяву президента Росії. Одні припускають, що Борис Єльцин просто боювався зайве надто нудно проходити візит. Інші, навпаки, вважають цей крок стратегічним. Те, що заяву було зроблено в балтійській державі, навштовхує на деякі роздуми. Можливо, Росія пропонує НАТО компроміс: ми відмовляємося від боєголовки, а ви — від прийняття до НАТО балтійських держав?

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Тріумф Бориса Краснова

МАБУТЬ, любители спортивних подій, це пам'ятають телезрителі з чепіонату світу з легкої атлетики, який у серпні проходив в Афінах, і, безумовно, феєричне стартове шоу. Організатори таких заходів завжди намагалися здивувати публіку, придумати щось таке, чого досі нікому не вдавалося. І, здається, цього разу господарі такої мити досадили.

А мені найцікавішим видалося те, що в успіху вони і не сумнівалися. Адже, як повідомляла в той час російськомовна грецька газета «Омония», на роль головного оформлювача шоу перебралі організатори запросили людину, яка здобула визнання в цій галузі у США, Великобританії, Італії, Іспанії та багатьох інших країнах, — талановитого художника, киянина Бориса Краснова.

Проте подивувало мене спочатку інше. Сумлінно обдивившись навіть помацали сходинок-сидіння біломармурового історичного стадіону в Афінах, бігові доріжки якого ще зберігають відбитки ніг володарів лаврових вінків — переможців перших Олімпійських ігор сучасності, я звернула увагу на таку ж біломармурову величуну триумфальну арку перед входом на стадіон, якої не було на фотозображеннях навіть найновіших путівників. Сказала про це моему добровільному глові, шеф-редактору «Омонію» Арісу Папантосу.

— Не буде, — засміявся він. — Принаймні до Олімпійських ігор 2004 року.

Думаю, Аріс мав сповна насолодитися ефектом, який він на мене справив. Адже з'ясувалося, що триумфальна арка перед стадіоном споруджена за проектом Бориса Краснова спеціально до чепіонату світу з легкої атлетики. Її ширина — 100 метрів, висота — 24, глибина — 50 метрів. В середині вмонтовано ліфт. Арку прикрашають дві скульптури Аполлона по 6,5 метра кожна, а

також 21-метрова статуя богині перемоги Нікі.

Та найнеймовірніше те, що арка була виготовлена з... пап'є-маше! Зрозуміло, що довго вона не проіснувала б, тому її невдовзі демонтували. Я встигла сфотографувати цей витвір архітектурного мистецтва, і читачі бачать його на знімку.

Проте арка так сподобалася афінянам, що уряд Греції постановив: якщо МОК вирішить проводити Олімпіаду 2004 року в Греції, то триумфальну арку знову

спорудять до ігор. Але вже і справжнього білого мармуру.

Сьомого вересня конгрес Міжнародного олімпійського комітету вирішив: Олімпійським іграм 2004 року в Афінах бути! А це означає, що й триумфальну арку Бориса Краснова біля входу на Олімпійський стадіон теж буде споруджено.

До речі, цей стадіон, про який я так багато читала і який стільки разів бачила в телепередачах, вражає своєю ніби недоверженістю: на ньому немає футбольного поля, а лише бігова доріжка, завширшки 33,36 метра і завдовжки 204 метри. Звернула на це увагу колеги, який показував мені місце. І була «винагорождена» сучасною чоловічою поблажливістю:

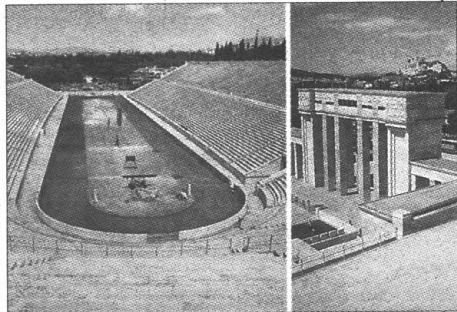
— Так стадіон же зводився 330 років до наших ер. Тоді футболу ще не було!

До речі, стадіон в Афінах називають Панафініським і вміщує він 60 тисяч глядачів.

Ну, а Борис Краснов зі своїм завданням упорався: церемонія відкриття чепіонату світу з лег-

кої атлетики, постановку якої він здійснив, як розповідали очевидці, була просто фантастичним виставцем. Для художника цей успіх означав запрошення попрацювати над постановкою переможної відкриття і закриття Олімпійських ігор 2004 року. Та й багатьох інших шоу світового масштабу.

На жаль, мені не довелося познайомитися з самим художником, бо в Афінах його вважають громадянином світу. Але тут про нього багато знають. І те, що освіту він одержав у рідному Києві,

а потім працював головним художником у театрі імені Лесі Українки. І те, що ставив шоу Алли Пугачової, у тому числі і знамениті «Різдвяні зустрічі», концерти Філіппа Кіркорова, Олександра Малиніна та інших зірок. Він оформляв різноманітні вистави, масові шоу, конкурси краси, театральні вистави. Його твори виставляють найвідоміші галереї світу, вистави з тріумфом ідуть у театрах Росії, а від західних імпресаріо нема відбою.

Нині Борис Краснов знову працює над постановкою «Різдвяних зустрічей» Алли Пугачової і вважає, що роботу надзвичайно важливу.

Ось такий, з'ясується, є в нас земляк, про якого ми й досі так мало знаємо...

Олександр ТАРАКОВ, «Голос України» (з Алмати)

Нам би їхні турботи...

ЖІНКИ, котрі працюють, мають право вищати сексуально, і в цьому їм допомагає нова тенденція в моді ділового костюма. З такою сенсаційною звісткою знайомить своїх читачів авторитетний орган ділового кіла США газета «Уолл-стріт джорнел».

Провідні будинки моделей світу, підкреслюючи цей орган американського великого бізнесу, пропонують жінкам нові колекції ділового одягу, що зовсім не схожі на традиційні чо-

ловічі костюми. Нині в моді жіночність і сексуальність.

Чому ж саме зараз, коли суди завалені справами про сексуальні домагання на робочому місці, дизайнери пішли на такий крутий поворот, порушують питання «Уолл-стріт джорнел». Річ, виявляється, у тому, що на сьогодні жінки нічого вже більше бояться і вона цілком у змозі впасти з усіма проблемами, що виникають через її красиву зовнішність, а якщо треба, то й дати відсіч.

Бували часи, коли плечі жінки, яка працює, у костюмі мали виглядати так само широко, як і в її коле-

голівців, — вважає дизайнер Сінтія Штеффе. — Однак на сьогодні жінки можуть носити практично все, що їм захочеться, нічого не побоюючись. Жінки знову можуть дозволити собі виглядати як жінки». Її думку своїми моделями підтримують такі відомі моделі, як Донна Каран, Гуччі і Версаче. Хоча «Уолл-стріт джорнел» і наводить думку менеджера-чоловіка, що «на роботі слід працювати, а не зваблювати», однак, відзначає газета, найвідоміші магазини Нью-Йорка, такі, як «Блумінгдейл» і «Сакс Пята авеню», у зв'язку з величезним попитом уже неодноразово поповнювали свої запаси нових моделей робочого одягу для жінок.

Офіцер-прочанин

Щороку сотні прочан південного Казахстану вирушають до Мексики. Старі й молоді, багаті й бідні. Одні пішки, інші на авіалінійах.

Але сенсацією стало прочанство... офіцера спецслужб Казахстану М. Мелдоджаєва. Його бажання відвідати Мексику не зникло навіть після того, як він зіткнувся з серйозними перепонами. Зокрема, йому довелося не тільки взяти відпустку за власний рахунок, а й пити дозволу на поїздку аж у самого... керівника спецслужб Казахстану. Останній, до речі, не заперечував: хіба не може чесний офіцер бути вірним мусульманином?

ту, йому не варто нахилитися за нею: і кілька секунд, як пан Гейтс втрапить, коштують значно більше за «сотню», що він підбере.

На знімку: легендарний Білл Гейтс.

З життя зірок

Не до родинних почуттів

ВІДОМА співачка Джаннет Джексон — рідна сестра поп-ідола — нещодавно зізналася журналістам: жорстка конкуренція на сцені між братом і сестрою стала причиною того, що Джаннет уже два роки не бачила Майкла.

Навіть подивившись на свого племінника Принца (так звуть сина Майкла Джексона «Гітонька» не приїхала: вона записувала новий альбом. «Мені шкода, що все так сталося», — заявила Джаннет пресі. Однак вона вважає, що у фактичному розриві родинних зв'язків винна не лише вона, а й її брат. Майкл Джексон, популярність якого нині дедалі знизилася, не може пробажити сестрі її успіхів на сцені. Як відомо, Джаннет стала співачкою значно пізніше за брата, та її пісні в хіт-парадах нині посідають вищі сходинки.

Не нахиляйтеся за кожною купюрою: цінуйте час!

Що може бути цікавішим за розуміння чужих грошей? Та не кожен знається, яке це захоплююче заняття.

В Америці, де багаті вчимо, рахування не своїх капіталів стало чимось на зразок національного виду спорту. Як зазначає газета «Уолл-стріт джорнел», особливу увагу американців привертає багатство засновника комп'ютерної компанії «Майкрософт» і найза-

можливішого підприємця світу 41-річного Білла Гейтса. Він має 37 мільярдів доларів.

У США вже навіть придумали комп'ютерну гру: виміряти 37 мільярдів у «земних величинах». Скажімо, якщо розміняти всю суму доларовими купюрами, то можна у шість шарів вкрити ними всю територію Манхеттена. А якщо розділити капітал Білла Гейтса на всіх громадян США, то кожен отримає 136 доларів 72

центи. Цікаве й таке порівняння: цю суму бізнесменів придбати автомобіль «Ламборгіні» за 250 тисяч доларів — все одно, що середньому американцеві викласти за машину... 63 центи.

Враховуючи, що всі гроші комп'ютерній грі заробив власним розумом, то відповідно і його робочий час коштує надзвичайно дорого. Причому, якщо працюючи, він раптом побачить кинуту на підлогу стодоларову банкно-

В імпровізаціях на тему «Ігор Диченко» лейтмотивна фраза, що вислизнула із зошит одного знайомого поета: «Куди мені з таким фактом — бродяга у снах?..» Мачою справу з матеріалізованими духовними скарбами, Ігор Диченко тиняється в ірреальних площинах того, чому «не названа ціна», серед тіней забутих і незабутих постатей.

Цей відомий київський колекціонер — останній із могикан старої гвардії збирачів, які відмовляли собі у всьому. Протягом 35 років він сконцентрував навколо себе... Скільки?.. (У статистиці він не почувався сильним і не має наукового каталогу.) Скажімо, сотні творів мистецтва і автографів 20-го століття, десятки

— Ігоре Сергійовичу, колекціонування — це свого роду прояв фетишизму. Тож чи не є воно зворотним боком нелюбові до людей?

— Ох, яке цікаве запитання. Людина, яка любить усе людство, — суттіння фальшивка. Навіть кохання у якомусь донжуанстві не безкінечне... Найгодовніше, щоб не було неадекватів та задрощів.

Ясна річ, творчість мистецтва ніколи не замінить людину. Хоча ми у певному сенсі й розмірковуємо про любов до речей як до людей. Проте, на відміну від людини, творчість мистецтва беззахисна і завжди вимагає скоронності.

— Чи можна порівнювати цінність людини із цінністю речі? Здається, Джон Фаулз у «Колекціонері» робить спробу ототожнення цих категорій...

— Пам'ятаєте, як свого часу боролися з дитячою літературою, в якій предмети олюднені? Маршак скаржився Горькому, що йому не дозволяють, аби шітка розмовляла з віником, а чорнильниця зі свічкою. На це Олексій Максимович радив: «Пошліться на

рав бідний студент, безробітний. Протягом усього життя я витратив суму, на яку можна було б зробити ремонт у якійсь халупі. У мене є примірник першого видання про М. Шагала. Я купив його за 50 карбованців. А зараз ця книжка коштує разів у тисячу, а то й у десять тисяч більше... Одного разу я привіз із Парижа унікальний автограф і малюнок Сергя Лифаря. Я дуже здивувався тоді продавця книжкового магазину, прибігши мокрим від дощу, десь позичивши гроші. І цей чоловік подарував мені ще одну рідкісну книжечку про Лифаря.

Подібним чином у колекції з'явилися малюнок Жана Кокто, автограф Пабло Пікассо. Є видання з автографами Вана Кліберна (він був у захопленні від моєї колекції), Маргарити Алігер, листи й автографи І. Козловського, Г. Рождественського, М. Лієні, О. Лепешинської... Якби ці пам'ятки могли говорити, це був би хор, що його необхідно закріпити в історії.

— А чи були експонати, що обійшлися непомірно дорого?

— Ні. Траплялися випадки, коли страждали від фінансової неспроможності, бажаючи придбати те чи інше.

— З чого почалася ваша «хвороба»?

— Це пішло з дитинства. Й імена, що потрапили першими в мою колекцію, були дуже навіть неопані: Мікеланджело, Рафаель, Мурільйо...

— ?..

— А чи могли б ви, щоб придбати якусь річ, образити, зрадити, вбити?

— Ані за яких обставин. У моєму житті голівне — евангельські взаємини. Безумовно — смиренність. На який злочин можна піти? Ну, хіба що відкусити півхука у жінки, якщо в неї було старовинна серезка.

— А на вас злодії нападali?

— Три роки тому було жорстоке озброєне пограбування. Картини були в музеї, вдома залишалися тільки іконки...

— Бандити знайшли?

Тоді навіть народні депутати й дітячі культури зверталися в МВС. Проте досі так усе і висить...

— Хай має запитання не вийдесть вам неетичним. Кому ви заповніли свою колекцію?

— Звісно, хотів би залишити її в Україні. Річ у тім, що моя колекція давно терпівала рівень приватної. Утім, долі колекціонерів, з якими спілкувався, дуже сумні. Як правило, після їхньої смерті зібране невідомо де розчиняється...

— А чи є надія, що із збереженням колекції буде увічнено ім'я її власника?

— Згадаймо Богдана Ханенка. На музеї західного та східного мистецтва навіть немає меморіальної дошки. Чому ми позбавляємо колекціонерів простих знаків шани? А ще в Україні не вистає музею знаків колекцій, який є, приміром, у Москві...

На Заході колекціонери мають певні пільги від мерів. А тут... Уже четверте десятиріччя я видаю свої експонати для виставок. І держава неспроможна хоча б звільнити одного колекціонера від квартирної платні. Не порушую це питання ніде. Я свою справу зробив: зібрав приватний музей 20-го століття.

— Панує думка, що ви — складна для спілкування людина (поправля, а щось не помітила). У чому, як на вас, її складність?

— Кажати можна все, що завгодно. Я — колекціонер відкритий, тому й досить відкритий для спілкування. Проте я — людина вибіркова. І різка. Окрім того, я — критик. Зробив чимало гострих виступів у пресі. А ще ніколи не минає безкарно. Щодо складності, то в Україні кажуть так: «Найскладніша людина — проста, найпростіша — складна». Найважливіше — бути, а не здаватися.

— Проте ви контрастний?

— Раніше був більш «полярним». Емоційним був завжди. До творів біг не вухами, а очима. Мені було абсолютно наплювати, що скажуть ідеологи або недоброзичливці. Я хотів, щоб ця річ була єдиною в моїх очах. Як-що вона не витримувала мого тесту, не була мені потрібна.

— Чи ви мрієте?

— У мене є великий архів із дуже цікавими історичними документами — «супутний товар». Влаштував би виставку творів і, паралельно, матеріалів про те, що в той час відбувалося навколо, — листівки, агітаційний фарфор тощо.

А ще, якби міг, обіслав би свою темницю. Звичайна темниця, коли в ній є твори мистецтва, стає світлішою (недаремно монахи у своїх темницях вішали ікони, що випромінювали світло). А у свою взяв би ескіз Тишлера до вистави «Король Лір», малюнок Ейзенштейна, Хамданова. Можливо, чудову релігійну композицію Михайла Соколова «Тортури Христа». Жевріє мріє обішати умовну кімнату роботами найвісств. Серед них обов'язково були б картини М. Примиченко, художника-кріпака Григорія Сорокі...

Взагалі, якби прожив багато життів, кожен день проводив би з однією картою: що було тривале і чисте спілкування з нею...

У голіві — якісь нересальні плани щодо виставок. Хотів би влаштувати експозицію художників — моїх сучасників, як рано пішли з життя. Хотів би зіскупити виставку етоду, щоб нагадати про категорію якості в цьому забутому виді мистецтва. Або виставку малих форм. Або показати серію малюнків Ейзенштейна. Для всіх задумів потрібний спонсор-чарівник.

— Хто може вам допомогти?

— Перелудси, держава. Для того, щоб зібрання привести до ладу, каталогізувати, опублікувати матеріали, виставити вешті-решті, потрібні приміщення. Якщо є величезна колекція і господар бажає, аби вона була доступна всім, чому б не надати елементарних умов: стелажі для картин, шафи для книжок, робочий стіл і телефон?

А так — повна незатребуваність. Пресиденту використання колекції як національного надбання і всього, що навколо неї, включаючи живого колекціонера, немає.

Розмовляла Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Р. С. Коли матеріал готувався до друку, колекція Ігора Сергійовича поповнилася оригінальною знахідкою — фотознімком Т. Шевченка, якого було сфотографовано в Петербурзі, на Невському проспекті, 1859 року.

Ігор ДИЧЕНКО,

володар чужих миттєвостей

ще не так давно заборонених імен. (Колекція Ігора Сергійовича зберігає, наскільки це вдається, музей історії Києва.) Серед цих пам'яток лише «бойчуків» — понад сто оригіналів. Є малюнок Т. Шевченка, листи С. Єфремова, М. Грушевського... А якщо взяти грубешний том «Український авангард», то там із 300 ілюстрацій — понад 40 диченкових. (Для порівняння: на Заході той, хто має 10 робіт, — уже колекціонер.)

Коли його про це просили, він безкорисливо надавав роботи з колекції для музейних акцій. Рідше — в Києві, частіше — за кордоном. «Проривом» колись опального колекціонера у світовий виставковий простір стала грандіозна виставка «Москва — Париж».

А далі поїхало: Токіо, Лос-Анджелес, Нью-Йорк, Будапешт, Тулуза, Лондон, Сан-Франциско, Единбург, Відень... А нещодавно виставку в Данії, у місті Оденсе, де народився Андерсен, Ігор Диченко вважає дарунком долі. Можливо, тому, що відчуває паралель між собою і тін казкарів-снівдивидів, марення якого видавалися катастрофічно безвідчуждливими у реальному світі.

мене, я сам чув». Повірте, вони живі. І за кожною неістотою завжди є легенда.

— А пристрась володіння людяною подібно до пристрась володіння картою?

— Знаєте, те, що ми говоримо про колекціонування як про фетишизм, — це вже щось із сфери психоаналогії. І в цьому є резон. Психоаналогія — автопілот нашого життєвого шляху. Причому, цей автопілот веде нас набагато впевненіше і грамотніше, аніж кон'юнктурний досвід. Колись зібрав російського авангарду Юрій Івакін назвав колекціонування суто чоловічою пристрасцю, оскільки в її основі — жага володіння.

Коли ми з вами зараз розмовляємо про колекцію, нас можуть не зрозуміти 90 відсотків сучасників. Тепер, як і раніше, таке заняття вважають примхою багатих. Проте колекціонування у своїй первинній сутності походить не від надлишку грошей, а від бажання щось зберегти, чомусь порахити.

На жаль, нині можна стати свідком такої ситуації. Новий український придбав оригінал, припустимо, Пікассо. І закінчив свою покупуку на півкроку. А потім знайде і спитає: «Що це таке?». Тобто, втрачається категорія смаку. На першому плані — гонити (у тебе є — і в мене має бути). З'явилися навіть стандарти, що краще продається. Це дуже вдало про колекціонерів старої формаші. До того ж, можна скласти величезний список унікальних речей, які пішли з України. Випливи робіт — журна ознака часу. А припливи немає і не буде!

— До речі, у міф про те, що ви збирали свою колекцію за безплату, мало хто вірить...

— Проте це — правда. (Утім, кому яке діло?) Парадокс цієї колекції в тому, що її зби-

— Я був зовсім дитиною. І ще не здогадувався про існування Ватикану, Третейковки. Вдома висів календар: тепер на таких висшучі картички з істинними грибами, а тоді дзедьбильного репродукції відомих робіт. Моєю єдиною цінністю були клей та папочка, як які складали вирізани картички... А на живих художників дивився з обожнюванням.

— Та ви й самі згодом стали малувати і створювати власну кераміку... Скажіть, а коли з'явилися справжні колекційні експонати?

— Перша картина — «Солов'їнський монастир у світанкових променях з боку Святого озера» Сергія Отрошенка — дуже символічна. Ця робота стала уверхуюрою до того, що зібрав пізніше.

— Потім були улюблені...

— Вони всі улюблені. Може, дивно, але найулюбленіші — як правило, не найзнаменитіші... Й пішов каткомним шляхом. За ранньохристиянської доби був такий період, коли люди молилися в печерах. У мене такий період тривав доволі довго. А вже в 60-70-і роки я збирав репресованих, забутих, формалістів (траплялися спати на картині забороненого митця: а що, як буде обшук)? І це негативно відбилася на моїй долі. Насилу закінчив художній інститут. Мене не допустили до іспитів в аспірантуру. Я ніколи не мав постійної роботи. Викладав історію мистецтва тільки як погодинник.

— Чи ви розуміли тоді, що володієте скарбом?

— Збирав свої експонати тільки як духовні цінності (для себе та друзів). Не думав, що колись буде інакше. Тепер мої скарби потрібні всьому світові.

Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ: «За перемогами — велика праця»

НАСТУПНОЇ сесії в Англії футболісти київського «Динамо» зіграють заперший матч групового турніру Ліги чемпіонів проти клубу «Ньюкасл Юнайтед». Український чемпіон, як відомо, вже достроково здобув перепустку до чвертьфіналу змагання, яке триватиме в березні наступного року.

— Можливо, у тих матчах візьме участь і норвезький «Русенборг», чи хотім б мати його за суперника? — запитали наставника динамівець Валерія Лобановського.

— Збірна Норвегії вийшла на світовий рівень і тримається на ньому вже не перший рік. Те саме може сказати і про клуб «Русенборг». Він на рівних бореться з європейськими грандами. Недарма вдома впевнено розігрався з мадридським «Реалом» — 2:0. Тому не варто недооцінювати клуб із Тронхейма.

— Позаду певний відрізок життя колективу. Є помітні досягнення. Чи важко було вам розійтись із командою в цей період?

— Такого складного сезону в моїй практиці ще не було. Команда почала підготовку до другого кола попереднього чемпіонату країни 18 грудня. І ось уже майже рік працює без переривань. Всі солідні чемпіонати передбачають паузи. Вілпиту близько місяця і так само зимку. Іншими словами, є можливість набрати форму, відпочити і знову вийти на потрібний рівень готовності. Щоріку пла-

нуються два виходи на пік форми. Ми були позбавлені такої можливості. Але попри все команда з често вийшла із складних ситуацій, до яких потрапляла. Успішно виконала всі завдання, що перед нею ставили. Молодці хлопці, як і всупереч усім законам фізіології, довели, що й таке можливо.

— Що ж заважає дотримуватися графіка, про який задували?

— Такої можливості не мали, бо довелось вирішувати завдання на трьох фронтах: у чемпіонаті країни, в іграх за національну збірну, в попередньому раунді Ліги чемпіонів і оце в груповому турнірі. Ми іншим, ми потрапили, як кажуть в Одесі, в ту компанію: усі суперники — європейські авторитети. Отже, те, що нам вдалось протягом тривалого часу підтримувати високий рівень готовності, потребує осмислення.

— І все ж, що, на вашу думку, привело до успіхів «Динамо» (Київ) у році 1997-ий?

— Я завжди кажу, що сильний футболець, що лише відстоює талант, решта 99 — наповнення праця. І це

не красиві слова. Сучасний футбол диктує такі правила. Хлопці мають високі мотивації і не розцінюють вимогливості до них як примхи Лобановського. Я вже не раз наголосував, що в нас не команда «зірок». Ми лише намагалися створити команду «зірок». Тому, користуючись нагодою, хочу звернутися до представників преси: не стверджуйте, що ми вже створили суперколектив. Його ще немає. Безперечно, команда піднялася, демонструє сучасний футбол, конкурентоспроможна, може грати з будь-яким суперником. Однак треба більше скромності в оцінках. Адже нам ще багато треба зробити, щоб вийти на бажаний рівень. Із п'яти матчів групового турніру не вийшло жодного. Відзначивши високий напруження, потребували багато сил і самовіддачі. За тими перемогами — велика праця.

— Пригадується, після матчу з «Барселеною» вас запитали: чи здатне «Динамо» потрапити до фіналу? Ви відповіли приблизно так: не варто бігти поперед батька в пекло, і до чвертьфіналу це треба вийти... — Цілком правильно. Наш

вихід до вісімки найкращих — результат гри, яку команда показала в груповому турнірі. ПСВ, «Барселона» і «Ньюкасл Юнайтед» також плекали надії на успішний виступ. Тому, якщо не вийшли до чвертьфіналу, то трагедія з цього не робили б. «Динамо» — команда молодша. І це треба забувати досі. А такі ігри, як, зокрема, з «Ейндховеном» у Києві, є чудовою школою.

На підготовку до чвертьфінальних поєдинків матимемо два місяці. Це той час, протягом якого необхідно знову вийти на високий рівень форми. Розумієте, що зробити це буде дуже не просто. Тому ми не ставимо завдання вийти до фіналу. Можемо лише мріяти про це. Маємо на меті якомога краще виступити у чвертьфіналі, а якщо пощастить, то й у півфіналі.

— Наступної сесії в північній Європі зіграють з «Ньюкасл». Можливо, дозволяє відпочити окремим із основних виконавців?

— Спершу подивимось, в якому вони стані. Адже після таких матчів, як з ПСВ, відновлювати сили, особливо наприкінці року, важко. Але обійшлося одне, що з матчу в Англії відпочинку не робитимемо. Тому готуватимемося серйозно. Не зможуть грати одні — на поле вийдуть інші. Намагатимемося виступати гідно. Однак Ньюкасл буде дуже важко. Англіїці — знай професіонали і горді люди. Для них престиж — понад усе. Інша річ: що ми не прагнутимо будь-що домогтись результату в конкретному матчі. Так питання стояло, коли треба було виграти груповий турнір. У Великобританії маско показати рівень гри. Все залежатиме від того, повторюю, як підготуємося...

В. В. На знімку: «адмірал» динамівець «флорілі» Валерій Васильович Лобановський.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Футбол

Для кого рука Блаттера шаслива?

Про це стало відомо позавчора в Марселі, на стадіоні «Веллором», де просто неба відбулася урочиста церемонія жеребкування груп фінальної частини чемпіонату світу-98. А керував цим яскравим дійством генеральний секретар ФІФА Зепп Блаттер із Швейцарії.

Отже, підсумок такий:

Група А. Бразилія, Шотландія, Марокко, Норвегія. Група В. Італія, Чилі, Камерун, Австрія. Група С. Франція, ПАР, Саудівська Аравія, Данія. Група D. Іспанія, Нігерія, Парагвай, Болгарія. Група E. Нідерланди, Бельгія, Корея, Мексика. Група F. Німеччина, США, Югославія, Іран. Група G. Румунія, Колумбія, Англія, Туніс. Група H. Аргентина, Японія, Ямайка, Хорватія.

А перед тим на полі «Веллорому» відбувся матч між збірними Європи та решти світу. Перемогли другі — 5:2 (5:1). Голи в переможців забив: де Авіла (Колумбія), Роналдо (Бразилія) — два, Батістута (Аргентина) — два; у переможених — Лекетуш (Румунія), Зідан (Франція).

Хокей

Олександр Омельченко — президент ФХУ

Позавчора в конференц-залі готелю «Салют» відбулося засідання президії Федерації хокею України. Її члени одностайно обрали новим президентом клубу Київської міської держадміністрації Олександром Омельченко.

Члени президії щиро подякували Анатолію Хорозову, який протягом 30 років очолював ФХУ. Анатолій Миколайович, найкращий, дуже почесний президент національної федерації і своєю діяльністю на благо українського хокею не припинить. Принаймні, на це сподіваються всі.

Новий президент ФХУ, виступаючи на прес-конференції, виклав своє бачення подальшого розвитку хокею в Україні. Головне, за його словами, створити потрібну матеріальну базу і необхідне фінансове забезпечення.

— Зробимо все, — сказав пан Омельченко, — щоб відкрити минулу славу київського «Сокола». Подбаємо, щоб національна збірна поступово вийшла на світові вершини. Зрозуміло, що не забудемо й регіони. В наших планах відкриття хокейної справи у Харкові, Сіверськодонецьку, Дніпропетровську, Донецьку, Запоріжжі, Дніпропетровську.

Заступник голови Держкомспорту України Микола Марценюк сказав також чимале сіл на підтримку хокею. Зокрема, про те, що було накреслено програму розвитку цього виду спорту в країні. І що він неодмінно буде серед пріоритетних.

Віце-президент ФХУ, президент ХК «Сокол» Сергій Стариченко повідомив, що генеральним спонсором клубу залишається компанія «Пепсі». А головними спонсорами є «Філіпс повер лайф», «Денімі» та «Стіморол». Сергій Геннадійович запросив журналістів і уболівальників на матч «Сокола» з ризькою командою «Юніорс», які відбуватимуться у Палаці спорту сьогодні та завтра (початок матчів о 13.00). До речі, на той день було вже продано близько чотирьох тисяч квитків.

А головний тренер «Сокола» Олександр Секудан пообіцяв, що його підоплітні, які є лідерами нинішнього чемпіонату Східно-Європейської хокейної ліги, обов'язково візьмуть реванш за поразки від ризиків у попередньому турнірі СЕХЛ та груповому турнірі Кубка європейських чемпіонів.

тупає за один із німецьких клубів.

Ще на одне місце у збірній претендуватимуть кияни — Олександр Карпенко, Володимир Лис, Андрій Литвиненко, Сергій Абрамов (цей 15-річний спортсмен нині з Андрієм Медведєвим на зборі у Флориді), а також Сергій Ярошенко з Нової Каховки і львів'янин Орест Терещук. Усі проведуть спеціальний збір за тиждень перед матчем. Тоді й вирішати, кому довіряти місце в команді. Андрій Медведєв київський етап підготовки розпочне 1 лютого.

Пан Бенямінов розповів і про те, що спеціально до Кубка Девіса на центральному корті «Науки» за допомогою французького інженера покладено нове сучасне покриття «таракс». Організатори подбали, щоб і освітлення арен було суперсучасним. Встановили світлинки тернопільської фірми «Ватра».

Глядачі розмістяться на трибунах, які знімаються і спроможні прийняти до тисяч чоловік.

Директор матчу, віце-президент ФТУ Сергій Лашкул розповів, що головою оргкомітету змагання і цього разу буде віце-прем'єр України Сергій Тигипко. У стадії завершення переговорів про спонсорство матчу з «Приватбанком» (голова правління Олександр Дубілет). Е надія, що тенісисти знову підтримає фірма «Салют». Як очолює паликий прихильник спорту, друг Андрія Медведєва, меценат Гур Діденко. А АТ Видавництва «Бліц-інформ» виготовлятиме уся поліграфічну продукцію.

Якщо українські тенісисти здолають датський бар'єр (ми всі у це віримо), то 3—5 квітня на них чекатиме давня знайома — збірна Великобританії на чолі зі своїм лідером, спортсменом українського походження Греггом Руссєдським. Якщо гіршим для нас виявиться датський «Твікс», то у вересні змушені будемо вирушити на матч до Ізраїлю.

На знімку: Андрій Медведєв.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

Хокейна сесія політехніків

Триває черговий національний чемпіонат з хокею. Серед його учасників київські клуби: «Сокол», «Крижаник», «Беркут ППО», АТЕК, СДЮШОР «Сокол», «Політехнік-Яс» і ФК «Харків».

Єдиний серед цих колективів, що представляє студентську молодість, — «Політехнік-Яс» — змагався в усіх попередніх турнірах. І досить успішно. Від головного тренера політехніків Сергія Журавльова ми дізнались чимало нових.

— Чому в назві вашої команди є слово «Яс»? — запитали Сергія Олексійовича.

— Це дуже просто. Це ім'я доньки випускника нашого вузу Андрія Кудима, який надає нам велику фінансову допомогу. До речі, він очолює фірму «Фуджі-Яс». А коли випадає війнич час, тренується і грає за нашу команду. Свого часу Андрій навчався в хокейній школі «Сокола». А коли став студентом-політехніком, давав разом із товаришами по університетській команді був чемпіоном Українських студентських ігор. Якщо вже мова зашла про спонсорів, то маємо ще одного: Київську універсальну біржу, де президентом Микола Дегочаєв — великий прихильник спорту.

— Цікаво, як до свого хокейного колективу ставиться керівництво вашого вузу?

— Дуже приязно. Маємо постійну підтримку ректорату. Особливо з боку першого проректора Юрія Якименка. А деканові щойно створеного факультету фізичного виховання Сергієві Сичову та завідувачам кафедри спортивної майстерності Олексієві Кришавику, як кажуть, сам Бог велів піклуватися про хокейний колектив. Що вони й роб-

лять з душею. Адже наш колектив — своєрідна реклама Українського державного технічного університету КПІ, який наступного року відзначатиме 100-річчя. Звісно, і нам хотілось б успішно виступати і зробити подарунком до ювілею.

— Гадаємо, що це вам цілком до снаги. Адже ваша команда має хорошу традицію. Якщо не помилимося, то вона навіть брала участь у розіграші Кубка Європи?

— Так. Виступили доволі успішно — посіли третє місце у груповому турнірі. Обіграли тоді національну збірну Румунії. У тих змаганнях наша колектива був єдиним насправді любительським. В інших групах за призом боролися московські «Динамо», магінітогорський «Металург». Між іншим, проти нас грала «Тесла» (Пардубице), шість гравців якої тоді входили до складу національної збірної Чехії.

— А які ваші плани в нинішньому сезоні?

— Плануємо за підсумками першого етапу національного чемпіонату потрапити до четвірки найкращих, яка потім розіграє медалі і далі півфінали на турнір Кубка Європи. Отже поборотимось за це.

— Назвіть, будь ласка, лідерів «Політехнік-Яс».

— Зрозуміло, що маємо кілька досвідчених виконавців, які виступали в київському «Соколі» і національній збірній України. Це насамперед Анатолій Найдя, Олександр Куликів, Анатолій Доніка, Сергій Лубінін. А поряд з ними — студенти нашого вузу, гравці збірної країни: Руслан Бездасинський, Сергій Рубльовський, Костянтин Касячук. А ще — наш викладач Павло Чурсін. Вони у складі київського «Беркута ППО» виступають у чемпіонаті Східно-Європейської хокейної ліги. Це кілька наших студентів, які виступають за «Крижаник», в чемпіонаті України грають за «Політехнік-Яс».

Віктор СТАНКЕВИЧ, журналіст

Черговий суперник: «солодка парочка» з Данії

У лютому (13—15) наступного року в столиці України, на кортах міжнародного тенісного клубу «Наука-спорт», у матчі Кубка Девіса (євро-африканська зона першої ліги) збірна України прийматиме команду Данії.

Цей суперник досить авторитетний. Протягом останніх років тенісисти з північного королівства виступали у Світовій турнірі (1993 рік: Хорватія — Данія — 3:2; Данія — Чехія — 1:4; 1994 рік: Швеція — Данія — 5:0; Данія — Перу — 4:1; 1995 рік: Данія — Швеція — 2:3; Данія — Венесуела — 3:2; 1996 рік: Франція — Данія — 5:0; Іспанія — Данія — 4:1).

Нинішнього року, виступаючи уже в нашій лізі, датчани взяли гору над угорцями — 5:0 і в першій боротьбі поступилися бельгійцям — 2:3.

Датську збірну досить влучно називають «командою двох гравців». Адже в одиночному і в парних зустрічах виступають відомі бійці — Кеннет Карлсен (виходить до пріоритетної сівотвої сотні) і Федерік Деттерлйон, які провели в Кубку Девіса, відповідно, 8 і 11 матчів.

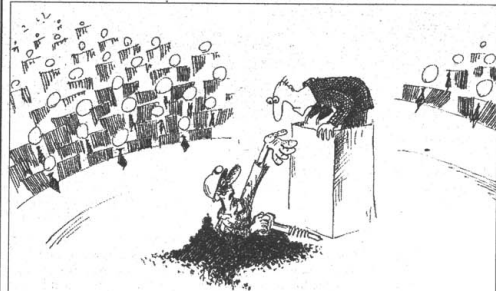
Першим номером у датчан виступає Карлсен, який постійно бере участь у змаганнях АТТ-туру.

Головна надія України — Андрій Медведєв. Ми навіть і не сумніваємося, що нинішні 27 місце в рейтингу АТТ вочевидь не відповідає потенціалу цього напоручуд талановитого спортсмена. На щастя, відбулося «розлучення» Андрія з тренером Бобом Бреттом. На жаль, цей союз нічого путнього не дав. Слава Богу, Медведєв знову розпочав творчу співпрацю зі своїм переважним наставником і другом — киянином Олександром Долгополовим. Обидва мріють про повернення української «зірки» до світової десятки вже наступного року. Президент Федерації тенісу України Герман Бенямінов розповів, що готує відкрити честь країни й інші наші постійні учасники матчів Кубка Девіса. Найкращий, під другим номером у збірній значиміше киянин Андрій Рибалко. В добрій формі перебуває досвідчений Дмитро Поляков, який вис-

Жарт номера

— Ви не підкажете, де тут у нас демократія?

Самко ПЕРЛЮК.
Мал. Сергія РЯБОКОЯ.

Іронічні катрени з циклу «Біблійна алегорія»

«Благодать»... В цьому слові —
мотиви немод-

ні, альтруїзму наївна печат.
Нам би краще підходило слово
сьогодні на сучасний манір:
«Благовязь».

Невже ми ті, що, задля черева,
і Сатані гукнем: «Ура!»?
Невже не зіпнули доси з дерева
пізнання зла а чи добра?

Стікала вперше кров
між кам'яною заваллю.
Притих прадавній люд
від шоку перших втрат...
Той Каїн із ножем
був старшим братом Авелю.
Від нього і пішло
цінніше «старший брат».

В біблійній тьмі —
Содом і Гомора.
Та їхні нам гріхи відомі!

Керівний батіг

(Майже казка)

Не ті часи пішли! Ох, не ті! Раніше Батіг у
руках Фурмана був цар і бог для Коня. Він,
керівний батіг, робив, що хотів. Ледь заіржав
Кінь — отримуй по хребту, ступив крок убік
— цвох по ребрах.

Та сьогодні зранку на стайні зчинився
якийсь шум. І до Коня підійшов новий Фу-
рман. Кажуть, вибори... Він одразу покинув
Батіг лежати на возі. І розпірив Коня... Дово-
диться прислухатися до голосу тудишних...
От лише овес трохи протух — та це об'єкти-
вним тимчасово труднощі. І чого іржати? Ген за
зовсім не високим парканом соковита зелена
травичка. Перестримй — і скуби, скільки
душа бажає. Ніхто не проти... Ось тільки
Фурман кудись пішов, забувши розплатити
Коневі ноги... Так до вечора ще далеко! Го-
ловне — без упряжі й без Батога...

Але покинутий Батіг вірить, що настане ве-
чір, і він таки зажене голодного Коня до хліва.

Ярослав БОРСУК.

Хоча б тому, що ми ще вчора
жили в Радянському Содомі.

***

Коли наступає північна п'ятма,
стає чортівниці зухвалім.
Якщо в батьківщині пророків
нема,
то в ній екстрасенсів навалом.

***

Лукаво минаючи осуди,
на гріх у сутані не раз піде...
В устах фарисея
і «Господи!»
звучить не інакше,
як «Гаспиде!»..

Анатолій БОРНЯК

Сім мішків гречаної вовни

Маленькі хитрощі

Щоб каша не підгоріла, треба поставити перед
платитою свого чоловіка, котрий буде постійно її
помішувати.

Дочекалися

Нарешті закінчилися будівельні роботи дитячої лікар-
ні в м. Бананівську. Завтра будівельники почнуть
перебудовувати її під офіс однієї соціальної фірми.

Неподобство

Однорідний попереджувальний страйк провели
вчора повії селища Корів'яки. Основна вимога
страйкуючих — реконструкція і розширення місце-
вого готелю «Хлібороб».

З автобіографії

Холостияк, семеро дітей.

Чи знаєте ви, що...

...суперечка між чоловіком і жінкою в 99 випадках
із ста закінчується так, як вона і мала закінчитися?

Оголошення

Сьогодні о 15.00 в актовому залі відбудуться
профспілкові збори. На порядку денному:
1. Звіт про невиконану роботу.
2. Вибори старого складу профкому.

З 14 січня до 20 вересня буде припинено пода-
чу води в 366 мікрорайон у зв'язку з подачею її в
642 мікрорайон.

Наші досягнення

За звітний рік в ДЮСШ-2 підготували першо-
розрядників — 24, кандидатів у майстри спорту —
14, майстрів спорту — 5, рекетирів — 23.

Невдача

Громадянин Петренко довго не наважувався ос-
відітисняти у коханій громадянці Сидоренко, а коли,
нарешті, наважися — було вже пізно: громадянку
Сидоренко з відповідальною посади звільняли.

Наказ

За систематичні запізнення на роботу секретарки А.
Бурячко закріпити за нею персональний «Мерседес».

Олександр ПЕРЛЮК.
Мал. Вікторії КОЗЛОВОЇ.

Пародія

В ПОИСКАХ БЕССМЕРТИЯ

Если в трамвае, набитом дождем,
Защипи отпрявляються, как собаки,
Я сойду и буду шипеть...

Пока не промочу,
Если в небе больше звезд,
Сталиваются боками и скрипят,
Я найду пожарную лестницу
И залезу на крышу.

Если рассвет, как стакан воды,
Стоит на столе, и дышит окурком,
Я возьму и сочню такое,
Что бессмертье — ерунда.

Еще не моя на бульварнике пыль,
Я прохожу, улыбаясь ябко...
Становишься ближе к земному шару,
Если стоптаны бабки.

(Вяч. КАЗАКЕВИЧ)

Облаян собственным зонтом,
Бессельно вечер пробробид
И все ж в трамвай залез шотом,
В котором мокрый дождик лил.
На крыше дома я, сойда,
Улыбавшись звезд скрипению,
И почку эту напролет
Их слупавш зупоением.
Откань рассвета там испив,
Бессмертье — миф, я познал.
Узнав что опухит порыв,
Кула ж Казакевича клонит?
К чему велет он разговар,
Свой штиблетів вспомянуть?
На их ремонт за ерунду
Он гонорары получает.

Юрий АЗАНОВ.

Убивство рахівницею

Професор Полохало
директора з
тихим тваринним жахом,
немов кролик в очі улаву.
Він тяжко зігнув, перед-
чуваючи, як знову година
на слухатиме вчена рада
байки директора про гро-
ші, які, попри всі словесні
вихилися останнього,
зникають кудись, немов у
піррву. Авжеж, звідки б
ім узятися, коштам, коли
директор не видасть із
зарубіжних виражень,
швидко гуде очне який
апарат управління... Го-
ловне, про науку при цьо-
му всьому — анічирк...

Директор Інституту
прозорості скла академік
Академік нетрадиційних
технологій Володимир Гоно-
рівський схвилювано
промовляв палкі слова,
перелюбливий почуттям
відчаю та смутку:

— Панове, друзі мої,
дорогі колеги, — ледве не
плакав добре вгодований
чоловік з випишеном об-
личчям. — До вас звертаю-
ся я!.. Наше рідне про-
зорознавство, лідером
якого ми визнані скрізь у
світі, у смертельній небез-
печі. Держжіжлетне фінан-
сування, як відомо.

Саме в цю мить до оратора
заключотано набли-
зилася секретарка й щось
шепнула йому на вухо,
після чого директор вибачив-
ся і поспіхом попряму-
вався до дверей, зали-
шивши головувати вченого
секретаря.

Полохало, за мною!
— відомо кинув він, про-
минаючи професора. І в
того від несподіванки
враз обважніло тіло і
млосно засмоктало в че-
реві.

— Дорогі друзі! — Об-
личчя директора засяло
так, ніби він рекламував
гумку «Дірол» без цукру.
— Ми одержали гроші!

У-у-у!.. — схвально
загуділи присутні, що вже
оготовилися після першої
хвилі парализуючого стра-
ху: чи не нове, бува, ско-
рочення апарату управ-
ління?

— Так, будемо рахува-
ти!

Директор, немов пта-
ха, перелетів з масивного
керівного крісла до ком-
п'ютера, але тут академік
згадав, що так і не опану-
вав роботу з комп'ютер-
ною технікою, хоча в ду-
ші був упевнений, що по-
годіть нею беззагоганно, як
утім, і всім іншим на шм
світі...

— Візьміть мій «Сіті-
зен», — уселюючи запро-
понував головний бух-
галтер, підсовуючи каль-
кулятор.

— Не варто, не варто...
— заключотано заперечив
трохи зніяковівший захвін,
але враз знайшовся і весе-
ло запропонував: — Ви ж
знаєте, що мої мужицькі
пальці погано відчувають у
ці маленькі капосні кноп-
ки. Дайте-но мені мою
улюблену та надійну ра-
хівничку...

Він вправно схопив ра-
хівничку і звично м'яко
торкнувся пальцями
улюбленого обчислюва-
ного приладу.

— Так, скільки ж гро-
шей нам надано?

— П'ятдесят тисяч, —
виголосила бухгалтер.

— А скільки потрібно
на зарплату апаратів управ-
ління, на витрати дирек-
торі і так інше?

— Двадцять п'ять ти-
сяч... Отож, лишилося на
душю? — запитав дирек-
тор і, поклашавши рахів-
ничку, сам і відповів: —
По шістдесят гривень.
Чудово!

Ніхто не вимовив ані
слова, і тільки головний
інженер інституту Ельдар
Оближнюк, відомий сво-
єю схильністю до бороть-
би за правду-матуку, по-
червонів як стилій помі-
д і, попламкавши крем-
тями послинілими губа-
ми, вичавив:

— Ви вбили її!

— Хто, я? — вражено
зойкнув директор.

— Так, ви — персо-
нально!

— Я вбив кого?! — ще
більше знітився академік,
і від того, як вимовив він
останні слова, у професо-
ра все попливало перед
очима.

— Ви вбили нашу нау-
ку! — хрипко вимовив
Оближнюк. — Забили на
смерть отією своєю рахів-
ницею!

Важка рахівниця по-
вільно піднялася в повіт-
ря і, керувана могутнім
імпульсом гніву академіка
Гонорівського, блиска-
вично опустилася на го-
лову нещасного голово-
го інженера. Скривавле-
ний Оближнюк поволі
сповз із стільця, м'яко
гупнувшись об підлогу, кво-
ло сіпнувшись і заклад на-
віки.

— Я його породив — я
його і вбив! — урочисто
вимовив директор і, під-
скокнивши, істерично ви-
гукнувся: — Вперед же, до
людей!

Таким величчям та
красномовним члені вче-
ної ради Володимира Гоно-
рівського ще ніколи не
бачили. Директор повер-
нувся до залу, немов ім-
ператор, котрий напере-
дні витрав історичну
битву народів.

— Колеги мої рідні,
друзі мої! — говорив ви-
датний організатор нау-
ки, облікуючи вчений
люд сухотним палаючим
поглядом. — Ми — вря-
товані! Тобто я вас всіх
урятував! Ми, тобто я,
нарешті, для всіх вас
одержав держжіжлетні
кошти. І я вирішив: кож-
ний із співробітників має
рівне право на життя і то-
му одержить порівну, від
директора до прибираль-
ниці, — рівно по...

Юрій ВОЛЫШАК.

ПРО П'ЯТУ ЕМІСІЮ АКЦІЙ АТ «АБ» «Експрес-банк»

1. Характеристика емітента

Повна назва банку: Укранською мовою — Акціонерний банк «Експрес-банк»; Російською мовою — Акционерный банк «Экспрес-банк».

Англійською мовою — Joint Stock Bank «EXPRESS-BANK».

Місце розташування банку: 252049, м. Київ, Повітрофлотський проспект, будинок 25.

АБ «Експрес-банк» створено як відкрите акціонерне товариство згідно з рішенням загальних зборів акціонерів від 10 січня 1997 р. (протокол № 1), зареєстрований в НБУ 17 червня 1997 р., реєстраційний № 243, і є єдиним правонаступником акціонерного банку «Експрес-банк», створеного у вигляді закритого акціонерного товариства згідно з рішенням загальних зборів акціонерів від 25 січня 1994 р. (протокол № 1) і зареєстрованого постановою правління НБУ № 69 від 12 квітня 1994 р.

Статутний фонд банку сформовано в розмірі 4 931 000, 00 гривень і на момент прийняття рішення про випуск акцій 5-ї емісії сплачено в розмірі 4 931 000, 00 грн.

Банк у своїй діяльності керується законами України «Про банківську діяльність», «Про господарські товариства» та іншими законодавчими актами України, нормативними актами НБУ та статутом.

2. Опис ділової діяльності емітента

Банк активно працює в напрямі розвитку ринкових відносин в Україні. Основні напрями діяльності банку:

- кредитування;
- розрахунково та касове обслуговування;
- залучення коштів в депозит;
- валютні операції;
- операції з цінними паперами;
- неторгові операції;
- електронні розрахунки в системі «клієнт-банк».

У період своєї діяльності постановою правління НБУ № 40 від 22.02.1995 р. АБ «Експрес-банк» за курсу порушення був переведений на режим фінансового оздоровлення. Постановою правління № 42 від 22.02.1996 р. АБ «Експрес-банк» знятий з режиму фінансового оздоровлення.

Баланс банку			
Актив	1.10.97 р.	тис. грн.	1.01.97 р.
1. Грошові кошти	203	27	
2. Іноземна валюта та розрахунки за іноземними операціями	650	2 382	
3. Розрахунки з кредитними установами	851	938	
4. Операції з цінними паперами	2 009	1 464	
5. Розрахунки з банками	500	1 131	
6. Дебітори і кредитори	22	36	
7. Основні кошти і господарські витрати	1 136	638	
8. Відвернені кошти	1 401	1 930	
9. Кредитні розрахункові операції підприємств	5 046	3 664	
Баланс	11 818	12 210	
Пасив			
1. Фонди банків	5 992	5 082	
2. Іноземна валюта та розрахунки за іноземними операціями	650	2 382	
3. Кредитні і розрахункові операції підприємств	3 113	2 505	
4. Кошти і операції громадських організацій	18	22	

	1.10.97 р.	тис. грн.	1.01.97 р.
5. Внески, депозити, рахунки громадян	246	256	
6. Дебітори і кредитори	58	18	
7. Фінансування капітальних вкладень	151	0	
8. Основні кошти і господарські витрати	50	18	
9. Доходи і видатки	1 540	1 930	
10. Баланс	11 818	12 210	

Звіт про прибутки та збитки
На 1 січня 1997 р. доходи банку становили 3046 тис. грн., витрати — 1115 тис. грн., балансовий прибуток банку 1930 тис. грн., чистий прибуток — 11566 грн.

Керівництво поточною діяльністю здійснює правління, яке несе відповідальність за ефективність роботи банку. Виконує обов'язки голови правління Болдієв Олександр Олександрович, який має вищу освіту за спеціальністю «Фінанси і кредит», трудовий стаж за фахом 15 років. Головний бухгалтер — Ковальчук Галина Федорівна, яка має вищу освіту за спеціальністю «Фінанси і кредит», трудовий стаж за фахом 11 років.

Загальна кількість службовців банку на момент публікації інформації становить 52 особи. Контрольне діяльність банку аудиторська фірма «Консультант» (м. Київ).

Всі відомості, що стосуються у цій інформації, мають давність до 6 місяців, звіт про фінансовий стан підтверджений аудиторською фірмою «Консультант».

3. Дані про попередні емісії

За час свого існування АБ «Експрес-банк» було проведено чотири емісії акцій. Всі емісії проведено з метою розширення банківських послуг. Рішення про проведення першої емісії прийнято установчими зборами акціонерів і затверджено у протоколі № 1 установчих зборів акціонерів АБ «Український Експрес-банк» від 25 січня 1994 р., реєстраційне свідоцтво № 315/1/94 від 5 серпня 1994 р. Першу емісію проведено шляхом випуску простих іменних акцій в кількості 401 акція номінальною вартістю 10 000 000 грн. на загальну суму 4 010 000 000 грн.

Рішення про проведення другої емісії прийнято загальними зборами акціонерів АБ «Експрес-банк» і затверджено у протоколі № 5 від 30 червня 1994 р. Другу емісію проведено шляхом випуску простих іменних акцій в кількості 1029 акцій номінальною вартістю 10 000 000 грн. на загальну суму 10 290 000 000 грн.

Третю емісію акцій було проведено за рішенням загальних зборів акціонерів АБ «Експрес-банк» і затверджено у протоколі № 15 від 25 січня 1995 р. Третю емісію проведено шляхом випуску простих іменних акцій в кількості 16 570 акцій номінальною вартістю 10 000 000 грн. на загальну суму 165 700 000 000 грн. та 2000 привілейованих іменних акцій номінальною вартістю 10 000 000 грн. на загальну суму 20 000 000 000 грн.

Четверту емісію акцій було проведено за рішенням загальних зборів акціонерів АБ «Експрес-банк» і затверджено у протоколі № 36 від 30 квітня 1996 р. Під час четвертої емісії було випущено 26 379 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 гривень кожна на загальну суму 2 637 900 гривень та 2 931 привілейована іменна акція номінальною вартістю 100 гривень кожна на загальну суму 293 100 грн.

На випуск акцій з першої по четверту емісію включно отримано свідоцтво про реєстрацію акцій Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 631/1/97 від 23 липня 1997 р. (відповідно раніше видані свідоцтва втратили чинність у зв'язку з реорганізацією банку із закритого акціонерного товариства у відкрите акціонерне товариство).

На час прийняття рішення загальними зборами акціонерів про проведення 5-ї емісії акцій обсяг сплаченого та зареєстрованого статутного фонду АБ «Експрес-банк» становить 4 931 000,00 гривень, який поділяється на 44 379 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 гривень кожна на за-

гальну суму 4 437 900,00 гривень і 4 931 привілейовану іменну акцію номінальною вартістю 100 гривень кожна на загальну суму 483 100,00 гривень. У власності керівних осіб перебувають 457 привілейованих іменних акцій номінальною вартістю 100 гривень кожна на загальну суму 45 700, 00 гривень.

4. Дані про чергову п'яту емісію акцій

Рішення про проведення наступної 5-ї емісії акцій АБ «Експрес-банк» прийнято 14 листопада 1997 р., протокол № 11 загальних зборів акціонерів. Метою збільшення статутного фонду є розширення кола банківських послуг та здійснення інвестицій.

Плановий обсяг емісії — 2 200 000 гривень. До випуску запропоновано прості іменні акції номінальною вартістю 100 грн. кожна. Акції випускають в безплатерій формі в кількості 22 000 шт. Фінансові ресурси, одержані в результаті емісії, будуть використані у такій послідовності: 70% — на кредитні операції, 30% — в операції з цінними паперами.

Кожна проста іменна акція номінальною вартістю 100 гривень надає акціонеру право на один голос під час вирішення всіх питань, що розглядаються на загальних зборах акціонерів, в тому числі на отримання дивідендів. Дивіденди акціонерам сплачують за підсумками фінансового року за рахунок чистого прибутку, який залишається після сплати податків та формування фондів банку.

Початок проведення 5-ї емісії простих іменних акцій «АБ Експрес-банк» — 16.12.1997 р. Продаж акцій проводиться за адресою: 252049, м. Київ — 49, Повітрофлотський проспект, 25. Підприємства, організації та установи можуть придбати акції за рахунок коштів, що надходять у їх розпорядження після сплати податків та процентів за банківських кредит.

Особи, які виявили бажання придбати акції банку, повинні внести на рахунок, відкритий в АБ «Експрес-банк», не менш як 10 відсотків вартості акцій, які вони передплачують.

Закінчення строку передплати акцій банку 5-ї емісії — 20.02.1998 р. Після закінчення передплати продаж акцій припиняється.

На час проведення загальних зборів акціонерів із затвердження результатів 5-ї емісії, особи, які передпладили акції банку, повинні сплатити разом 100% вартості акцій від суми передплати.

У разі несплати у встановлений строк вартості заявленого пакета акцій акціонер сплачує за час задавання 10 відсотків річних від суми заданого платежу. У разі несплати протягом трьох місяців після встановленого терміну банк має право реалізувати всі акції іншої особи, а сума внеску за виручкування суми штрафу повертається першому замовникові не пізніше як через 30 днів.

У разі, коли буде прийняте рішення про відмову від випуску акцій особам, які передпладили акції, повертаються внесені ними суми не пізніше як через 30 днів. У разі якщо передплата акцій перевищує заявлений рівень, засновники можуть відхилити заяву передплати. У разі якщо засновники не відхилили заяву передплати рішення про прийняття чи відмову заявою передплати приймають збори акціонерів. Відмови засновниками або зборами акціонерів заявою передплати внесені суми повертаються не пізніше як через 30 днів.

Усі акції випускаються одночасно та в безплатерій формі. Повідомлення про випуск акцій банку та їх розміщення проводиться згідно з чинним законодавством.

Акціонер банку розпоряджається акціями банку згідно з чинним законодавством. Акціонер банку має переважне право на придбання акцій нових емісій.

Доходи з акцій банку, їх депонування та операції з ними проводяться в АБ «Експрес-банк» за адресою, 252049, м. Київ, Повітрофлотський проспект, 25.

5. Чинники ризику

Чинники ризику в разі купівлі акцій АБ «Експрес-банк»:

- погіршення економічної ситуації в країні;
- неефективність та непослідовність заходів уряду в сфері фінансової та банківської політики.

За кордоном є спадок. Можливо, для вас...

Укр'юрколегія (252034, м. Київ, вул. Золотоворітська, 2-а) у справах про спадщину розшукує родичів

Померлих у США:

Гарі Гірша, батько котрого Яків Гірш народився у Стріно 1874 року, мама, Роза (Регіна) Горювіч, народилася 1884 року, також у Стріно.

Абрахам Мальберг, який народився 1904 року в н.п. Радювич, батьком котрого був Меер Мальберг, а матюмою — Естер, уроджена Долобова.

Стефана Панкратова, який народився 1897 року в Каунасі, родичи котрого проживали в Україні.

Лейзера Пельц, який народився 21.01.1908 року в Заліщиках, батько якого був Ізраїл, а матір звали Малика, в дівоцтві Ермер.

Джона (Івана) Смах (Сміх), батьком якого був Францішк Андрійович Смах (Сміх) 1896 р. н., а матір'ю — Діозефіна (Юзефіна, Юзефа) Іванівна Святка, які походять з Галичини.

Релі (Рейлі, Рілі) Рейзел, яка народилася у Стріно 1920 року, батька якої звали Абрахам (Абрам, Аврум), а матір

— Сара, в дівоцтві Фріман.

Померлих у Канаді:

Вільям (Василь) Грицака (Грицяка), який народився в Україні 1920 року.

Самуїла Давидовича Барчона (Бархона), який народився 1915 року в н.п. Кременець.

Марі Нолт, уродженої Ростальської, яка народилася в Україні 1910 року.

Альбертін Вікторіані Зінської, яка народилася 1921 року в н.п. Радун, матір'ю якої була Антоніна, в дівоцтві Юревич.

Станіслава (Стенлі) Шинальського, який народився 1927 року в с. Сокола Буського району Львівської області, батьком його був Петро Шинальський, а матір звали Броніслава, в дівоцтві Черземпо, а саме: сестру Францішк, її низхідних чин низхідних інших родичів.

Клавді Землякової, в дівоцтві Іванової, яка народилася в Україні 1898 року, вдови Федора Землякова, котрий наро-

дився в Одесі 1901 року.

Івана Коцюби, який народився 1910 року в н.п. Березань (Бережні), батьком котрого був Михайло Коцюба, а матюмою — Тетяна Василенко.

Йосипа (Осипа) Гонтарського, який народився в Україні 1909 року.

Померлих у Німеччині:

Брігітте Еган, а саме: дітей або онуків її дядька Карла Шаке, який з 1907 року проживав в Одесі.

Євдокії Хоменко, відомої також як Аргиліна Хоменко, батьками котрої були Леонтій та Марія.

Померлої в Австрії:

Євдокії Проскуріної, яка народилася в Садокії 1927 року, батьками котрої були Євдокія Іванівна та Костянтин Васильович Проскуріни.

Померлих у Франції:

Любові Воронової, яка народилася у Дніпропетровську 1900 року, батьками котрої були — Єлизавета та Василь Воронови.

Рахель Стеркіної, яка народилася в Одесі 1912 року, батьками котрої були Сара та Борис Стеркіни.

Померлого в Англії:

Миколи Гавриляка, який народився в Коломиї 1920 року, батьком котрого був Петро Гавриляк, а матюмою Марія Улашенець.

Будь-яких родичів Алтера і Фрімі Райс (Рейс), які народилися в Івано-Франківській області, а також будь-яких родичів Хаї Перл Друкер, яка народилася 1887 року в Городенці, її можливі прізвища по чоловікові — Цукер, Кор, Курперман.

Заявлених осіб, а також людей, яких відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це до Укр'юрколегії: Київ—34, вул. Золотоворітська, 2-а, тел. (044) 224—16—67, факс (044) 229—28—35.

Реклама в «Голосі України» тел. 441-89-34, факс (044) 449-85-62.

ГП «Завод имени Малышева» предлагает к реализации:

Неликвиды труб, лист, прутков.
Неликвиды химических, РТИ, вспомогательных
материалов. Неликвиды электрооборудования,
дизельные двигатели В-46.
4-колесный мини-трактор ЗИМ 6.901, Прицеп ПГУ-350, ТНП.
Тепловые дизель-генераторы 10Д100
и дизельные запчастки к ним.
Автомобиль ЛАЗ 695Н, ЛАЗ 699 Р.
Бульдозер БГ-1, тягач МТТ, задний мост (на ЛАЗ 695Н)
Грейфер V — 13 м³
Возможен бартер на металл, уголь, лес.

Телефон для справок:
8-0572-27-75-02.

Новое издание! Новые возможности! "АКЦИОНЕРНОЕ И БУХГАЛТЕРСКОЕ ДЕЛО"

Впервые
высокопрофессиональный
пособник бухгалтера!
— от первичных документов до
годового счета (бесплатная пу-
бликация для АО отчетности АО)
— полная нормативная инфор-
мация;
— первичные и отчетные формы.
Подписной индекс **35084**
Мы вернем вам
радость труда

Хмельницьке ВАТ «Темп»

Виробляє і реалізує:
Обладнання для виробництва твердих та м'яких
сирів і вершкових масел.
Устаткування для сушого пресування цегли — ціна договірна.
Деревообробний верстат — ціна договірна.
Стіл зубного техніка — 991 грн.
Ямокопач — 5020 грн.
Екскатор АТЕК 999Е — ціна договірна.
Форма розрахунків будь-яка.
Готові співпрацювати на взаємовигідних умовах
з підприємствами та фірмами і приймати разові та постійні
замовлення на виготовлення будь-яких виробів.
Звертатися: 280015, м. Хмельницький, Проспект Миру, 99-101,
ВАТ «Темп».
Тел. (03822) 3-50-71, 3-22-68, (03822) 19-56-46, 19-56-39.
Тел./факс (03822) 3-14-18.

**Концерн «Чексіла» — найбільший в Європі виробник
вовняних і напіввовняних тканин для пошиття одягу
різноманітного призначення. У нашому асортименті
широко представлені тканини:**
— камвольні вовняні та напіввовняні,
— тонкосуконні та сукольні вовняні та напіввовняні,
— напіввовняні з укладанням льняного та бавовняного
волока,
— вовняні тканини-стрейч,
— для формового одягу відомого призначення,
— технічні спеціальні призначення,
— пряжа трикотажна для машинного та ручного в'язання, вовняна та
напіввовняна.
Асортимент «Чексіла» має більш як 2000 зразків.
Тканина концерну «Чексіла» затверджена міністерствами для пошит-
тя зручної, елегантної та дешевої шкільної форми.
Широкий вибір продукції концерну представлено в фірмових магази-
нах та представництвах «Чексіла»:
м. Чернівці, просп. Шорса, 66, т. (04622) 196-396
м. Київ, вул. Лесі Українки, 16, т. (04422) 740-49
м. Київ, вул. Яримарова, 51, т. (044) 221-55-89
м. Прилуки, вул. Космачів, 9, т. (04637) 525-85
м. Ніжин, вул. Кірова, 36, т. (04631) 315-74
м. Одеса, пер. Красний, 9, т. (0482) 264-733
м. Суми, вул. Тополянська, 26/1, т. (0542) 258-311
м. Запоріжжя, вул. Космачів, 2, т. (0612) 952-570
м. Черкаси, просп. Шевченка, 398, т. (0474) 436-541
м. Херсон, вул. Порт Елеватор, 9, т. (05522) 617-19
м. Миколаїв, вул. Московська, 58А, т. (0512) 377-169
просп. Жовтневий, 4, т. (0512) 228-159
м. Луганськ, вул. Космачівська, 27, т. (0642) 553-203
м. Донецьк, вул. Артема, 49, т. (0622) 370-422
м. Сімферополь, вул. Ялтинська, 20, т. (0652) 254-770
м. Полтава, вул. О. Вишні, 2, т. (05322) 242-448
м. Рівне, вул. Орлова, 35А, т. (0632) 620-416
м. Бердянськ, вул. Шевченка, 2, т. (06153) 324-04
Концерн «Чексіла» 250023, м. Чернівці,
вул. Шорса, 66 тел. 8(0462) 142-204, 142-502.

Міжнародний фонд «Відродження» оголошує відкритий конкурс за програмами надання стипендій у 1998-1999 р.р.

Кожна стипендія покриває вартість навчання, витрати
на проживання і харчування та проїзд.
ЕДИНУБІРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Програма однієї стипендії надання для аспірантів у
галузі соціальних та гуманітарних наук.
Вимоги: бути аспірантами, володіти англійською
мовою.
Останній термін подання документів — 29 грудня
1997 р.
ЦЕНТРАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Будапешт: магістерська стипендія у галузі:
— історії, історії середньовіччя, політології, порів-
няльного конституційного законодавства та міжнарод-
ного права у галузі бізнесу, міжнародні відносини та
європейських студій, соціальної теорії, екології, ген-
дерних студій, прав людини, націоналізму, піднесен-
ня європейських студій (однорічне навчання);
економіки (дворічне навчання).
Варшава: магістерська стипендія у галузі соціології.
(Усі курси акредитовані університетами Великої Бри-
танії та США).
Вимоги: вища освіта, знання англійської мови.
Останній термін подання документів — 15 січня 1998 р.
ЛОНДОНСЬКА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ
ТА ПОЛІТОЛОГІЇ
Однорічні магістерські програми у галузі економіч-
них та політичних наук у відповідності до каталогу
школи.

Вимоги: вік 20—35 років, вища освіта, знання англій-
ської мови (TOEFL — 600).
Останній термін подання документів — 25 січня 1998 р.
ВІРТУАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Програма однієї стипендії надання в університеті
США для студентів 2 курсу, які вивчають американі-
ку, культуру антропології, компаративний курс ан-
глійської літератури, історію, історію культури, політо-
логію, соціологію, класичні студії, міжнародні відносини,
журналістику.
Вимоги: бути студентом 2 курсу, володіти англій-
ською мовою, перебувати протягом останніх двох років
в Україні та не відвідувати школу в США.
Останній термін подання документів — 9 січня 1998 р.
За інформацією та анкети звертатися до:
Центру міжнародних обмінів у галузі освіти та нау-
ки: м. Київ, вул. Володимирська, 60, червоний корпус
університету ім. Т. Шевченка, кімната. 203, тел. 221-32-
76, 225-22-51, або до консультативних центрів «Осві-
та» регіональних відділень Міжнародного фонду «Відродження».
Дніпропетровськ. Тел. (0562) 45-35-78
Львів. Тел. (0322) 27-12-06
Донецьк. Тел. (0622) 91-41-48
Одеса. Тел. (0482) 23-64-27
Харків. Тел. (0572) 12-82-27
Сімферополь. Тел. (0652) 25-94-42

Відкрите акціонерне товариство «Іскра»

повідомляє про перші загальні збори
акціонерів та уповноважених пред-
ставників акціонерів, які відбудуться
28 січня 1998 року о 16.00 за адресою:
255510, Київська обл., Боярка, вул. 40
років Жовтня, 36, 3-й поверх, ВАТ «Іс-
кра».

Регістрація акціонерів з 15 години.

Порядок денний:

1. Результати діяльності ВАТ за 1997 р. та основні напрями розвитку на 1998 р.
2. Затвердження нової редакції стату-
ту ВАТ, положень про правління,
ревізійну комісію, спостережну раду.
3. Вибори керуючих органів: правлі-
ння ревізійної комісії, спостережної
ради.

Довідки за телефонами:
(044-98) 40-695, 40-497.

Акціонерам мати при собі паспорт, а
уповноваженим представникам юри-
дичних осіб оформлени належним чи-
ном довірення.

До уваги акціонерів ВАТ «Карлівський машинобудівний завод»

Правління ВАТ повідомляє, що
перші загальні збори акціонерів від-
будуться 24 січня 1998 року о 10.00
за адресою: Карлівка, Полтавської
обл., вул. Пархоменка, 2, в актовому
залі заводу.

Регістрація учасників зборів —
24 січня 1998 року з 8.00 до 9.45.

Порядок денний:

1. Затвердження змін і доповнень
до статуту.
2. Звіт правління товариства.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Вибори органів управління і кон-
тролю ВАТ.
5. Затвердження внутрішніх доку-
ментів, що регламентують роботу
ВАТ.

Правління ВАТ.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу
про визнання банкрутом МПП «Кірасір» (Львів, вул. Низинна, 27, кв. 20; р/р 468474
у Львівській філії «Приватбанку»).

The Central European University Foundation Invites applications for Post-graduate Fellowships For the 1998/99 Academic Year

Central European University (CEU) is an internationally recognized institution of post-graduate education
in the social sciences. It seeks to contribute to the development of open societies in Central and Eastern Europe
and the former Soviet Union by promoting a system of education in which ideas are creatively, critically, and
comparatively examined. CEU serves as an advanced center of research and policy analysis and facilitates
academic dialogue while preparing its graduates to serve as the region's next generation of leaders and scholars.
During the 1997/98 academic year, CEU enrolled 680 students drawn from over 35 countries including
those of CEE/RSU, Western Europe, North America and Asia.

CEU has an absolute charter from the Board of Regents of the State of New York (US).

Financial Aid

Full fellowships are offered to most students from Central and Eastern Europe and the former Soviet
Union (CEE/RSU). A limited number of financial aid packages are available for qualified students from non-
CEE/RSU countries on the basis of academic excellence. Some work-study positions are also offered to non-CEE/RSU
students. Scholarships may also be available through various national organizations such as DAAD and the
Austrian Ministry of Science and Research.

Master's and Doctoral Studies

Budapest, Hungary
Legal Studies — Comparative Constitutional Law
— International Financial Law
LL.M. accreditation: Board of Regents of the State of NY (US)
SJD, accreditation: Board of Regents of the State of NY (US)

Interdisciplinary Programs

Budapest, Hungary
Human Rights
LL.M. accreditation: pending
MPH, accreditation: Open University (UK)

THE DEADLINE FOR APPLICATION: JANUARY 8, 1998

For additional information and applications material please contact:

Ukrainian Legal Foundation
41, Sakunskoho St., Kyiv 253033
tel. (044) 227-2297/36/52 fax (044) 227-2229
Attention: Yevheniya Shevelik, ULF Program Director

Non-Discrimination Policy

Central European University does not discriminate on the basis of race, color, religion, national or ethnic origin in administering its
educational policies, admission policies, scholarship and loan programs, and athletic and other school-administered programs.

Арбітражним судом Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушено справи про визнання банкрутами:

1. № 2/978 ТзОВ «Ріко ЛТД» (м. Львів, вул. Паркова, 12/6; р/р 467056 в Києво-Печерському АКБ Львівської філії, МФО 325148);
2. № 2/1306 ТзОВ СП «Сіланта ЛТД» (м. Львів, вул. Рапопорт, 1а/8; р/р 3467474 в АКБ «Галицький»);
3. № 2/176 ТзОВ «Ріон» (м. Львів, вул. Тернопільська, 10/37; р/р 000467503, АКБ «Сароцентр»);
4. № 2/608 СП ТзОВ «Мегалоп» (м. Львів, вул. Костюшко, 20/7; р/р 1604907 в ЗГРУ КБ «Приватбанк»);
5. № 2/984 ТзОВ «Віс» (м. Львів, вул. Скрябіна, 3/5; р/р 006467208 в АКБ «Електронбанк», МФО 325213);
6. № 2/1305 ТзОВ «Сатком» (м. Львів, вул. Тарнавського, 114/27, р/р 410164, в ЗУКБ, МФО 325365);
7. № 2/806 ТзОВ «Лягуна» (м. Львів, вул. Тиха, 3/11; р/р 1467005, в ЗГРУ «Приватбанк»);
8. № 2/954 ПП «ВБР» (м. Львів, вул. Угорська, 3/24; р/р 468426 в АКБ «Електронбанк»);
9. № 2/166 СП «Кароліна» (м. Львів, вул. Б. Лепкого, 17/6, р/р 467758, За-
лізничне відділення ПІБ, м. Львів);
10. № 2/444 ТзОВ «Блюз» (м. Львів, вул. Сихівська, 26/18; р/р 3467537, в
ЛФ «Приватбанк»);
11. № 2/513 ПП «Оліан» (м. Львів, пл.
Ринок, 28/6; р/р 4667721, в ЛФ «Про-
мислбанк»);
12. № 2/524, ПП «Мадава» (м. Львів,
вул. Тиха, 3/11; р/р 1468525,
Львівська філія «Приватбанк»);
13. № 2/525 ПП «Аромат» (м. Львів,
вул. Бузькова, 2);
14. № 2/970 ТзОВ «Іскрабуда» (м. Львів,
вул. Морозова, 39/19; р/р 467635,
Сихівське відділення ПІБ);
15. № 2/165 ТзОВ «Каріота» (м. Львів,
вул. Вітовського, 26/4а; р/р 467377 в АКБ «Львів»);
16. № 2/184 Львівський спортклуб
«Літа» (м. Львів, вул. князя Романа,
26/40; р/р 700112 в АТ «Індекс банк»);
17. № 2/511 ТзОВ «Коршак» (м. Львів,
вул. Томашівського, 3/3а; р/р 467040,
Галицьке відділення ОБ м. Львова);
18. № 2/681 ПП «Анталія» (м. Львів,
вул. кн. Ярослава Осмомисла, 10/2; р/р
1468170, Залізничне відділення ПІБ);
19. № 2/1021 Туристична фірма «Ес-
перо» (м. Львів, вул. Франка, 9; р/р
603901 в ЛФ КБ «Приватбанк»);
20. № 2/164 ТзОВ «Клуб творчої мо-
лоді ім. В. Івасюка, виконавча дирекція»
(м. Львів, вул. Городоцька, 15; р/р
467763 в ЛФ КБ «Приватбанк»);
21. № 2/996 ТзОВ «Торгест» (м. Львів,
вул. Курбаса, 8/12а; р/р 467773,
Сихівська філія АК ЗУКБ);
22. № 2/512 СП ТзОВ «Спектра-
Львів» (м. Львів, вул. Шевченка, 10; р/р
604380 в ЗГРУ КБ «Приватбанк»);
23. № 2/147, ТзОВ «Дар-Пол» (м.
Львів, вул. І. Франка, 104/4; р/р 467313,
АПББ «Авалль»);
24. № 2/243, ТзОВ «Ново Кон»
(м. Львів, вул. Липова Алея, 1/55; р/р
1467097, філія Києво-Печерського АКБ);
25. № 2/445, МПП «Чарівна квітка»
(м. Львів, вул. Тернопільська, 2а/12; р/р
468912, АКБ «Україна»);
26. № 2/434, ТзОВ «Телекомпанія
«Кадо-ТВ» (м. Львів, вул. Хоткевича,
56/27; р/р 467878, Львівська філія «Ук-
рінбанк»);
27. № 2/492, ПП «Чарівна Олександра»
(м. Львів, вул. Монастирська, 5/26;
р/р 2468971, РУ «Промислбанк»);

Претензії кредиторів та запити сана-
ції приймають протягом місяця з дня
опублікування оголошення.

Бліц-опитування

Шановний читачу!
Завнак відомо: хто не працює, той не їсть.

1. Скільки годин на добу, днів на тиждень вам доводиться працювати?

2. Чи вважаєте ви свою сім'ю забезпеченою?

Зворотний зв'язок

НА РЕДАКЦІЮ бліц-опитування відкритося декілька більше читачів. Починаємо друкувати найбільш характерні відповіді на опубліковані запитання.

Чи підтримаєте ви кандидатуру своїх теперішніх депутатів на новий строк? («Г», 20.09.97)

«Голосуватиму за нинішнього депутата Гіора Остаха, перелік справ якого не вміщується на аркуші. Були б усі такими енергійними народними депутатами, що обвівають за виборців, усім живим б краще. Василь Кривень.

Стрий
Львівської області.
«Теперішнього депутата ВР не підтримуємо. На зустрічах з виборцями лише обіцяє, ні про що не заступається. Пенарні засідання ВР часто пропускає, фракції немає».

М. Діденко.
Городня
Чернівецької області.
Чи знаєте ви свого ділячного? («Г», 4.10.97)
«Свого ділячного міліціонера не знаємо. Раніше працівник РВВС було менше, а користі більше».

Від імені 40 ветеранів
М. Діденко.
Городня
Чернівецької області.
Чи передплатили ви «Голос України» на 1998 рік («Г», 11.10.97)

«Оце отримав свої 50 гривень за сторожування (доводиться підробляти) і одразу передплатив «Голос України». Вперше за сім років дружина здалася без бою. Без «Г» — змістовної, цікавої, об'єктивної газети — обійтися вже не можу».

Анатолій Гуменюк.
Суми.
Чи задовольняє вас робота ділячного лікаря? («Г», 6.11.97)

«Ні, не задовольняє. Не зарплати, годів, і сімейний. А причина в тому, що немає коштів на придбання ліків. Пенсії лікаря вистачає на оплату комунальних послуг, на хліб та чай. Отже, перспектива одна — смерті або з голоду, або від хвороби».

Іван Стерня.
Київ.

Фото з конверта

Чекала, чекала...

Фото
В'ячеслава
КОРМУЩИКІНА

«ДОПОМОЖІТЬ ПОМЕРТИ НА ВОЛІ»

Я ВИКОРИСТАВ усі надані тут можливості довести правоту і з останнього надією звертаюся до редакції. У своїй 70 років я переконався, що неправда перемігала правду. Та все по черзі.

Я, ветеран війни і праці, відбуваю покарання в зоні суворого режиму. На волі ніколи не брався бойовими нагородами, а вам нагадувати про них не тому, що хочу викласти співчуття. Прошу про одне — допомогти здійснити мою мрію — померти на волі. Знаю, з моїм довірям недостатньо до кінця строку (а суд мені «відважив» 10 років).

А в чому винний, розповідь. Навесні 1994 року силів увечері з сусідами на підвірті свого будинку. І, звичайно ж, випивали. Повз нас проходили знайомиць, якого запросили до столу. Що він був уже напідпитку, ми, на жаль, не знали. За кілька хвилин той перестав контролювати себе, поліз битися. За суперника чомусь обрав мене. Як міг, боронився, а тоді зачинився у своєму будинку. Сусіди, розвоювавшись, кілька разів приходили, стукав і, нарешті, висадив вікно. Повірте, тоді мною керував інстинкт самозбереження... Одне слово, вистрілив у непроханого гостя з мисливської рушниці. Мене звинувачено у умисному вбивстві, хоча я боронив своє життя й помешкання. Можливо, наведу невідале порівняння, але в 1945-му я також захищав себе і їм, але тоді мене ніхто не карав.

Звідси я не можу ні їм, але тоді мене ніхто не карав. Звідси я не можу ні їм, але тоді мене ніхто не карав. Звідси я не можу ні їм, але тоді мене ніхто не карав. Звідси я не можу ні їм, але тоді мене ніхто не карав.

Пишу вам з лікарні (лаються знаки легені й серця) і благаю про допомогу. Допоможіть мені померти дома.

Вольнянськ
Запорізької області.

Володимир ЛАВЗА.

Глиноземне перемір'я

АТ «Миколаївський глиноземний завод» підписав меморандум про довгострокове співробітництво з двома своїми традиційними партнерами — російським АТ «Саянський алюмінієвий завод» (СаАЗ, Хакасія) та АТ «Таджицький алюмінієвий завод» (ТадАЗ, Таджикистан). Тим самим, можна сказати, закінчено, як висловлювався директор МГЗ Віталій Мениши, складу Миколаївського глиноземного і створено передумови для довгострокового і взаємовигідного співробітництва з виробниками алюмінію. МГЗ також підписав двосторонній меморандум про співробітництво із СаАЗом.

За рішенням сторін, основними напрямками співробітництва будуть «відновлення та реконструкція виробничих потужностей ТадаАЗу», який, треба зазначити, терміново потребує цього, спільний «менеджмент та участь в інвестиційних проектах, пов'язаних зі створенням та розвитком виробничих, а також високотехнологічних переробних виробництв».

Щодо Миколаївського глиноземного спільня із СаАЗом програма передбачає також залучення інвестицій для модернізації Дніпро-Бузького порту, який після реконструкції дасть змогу МГЗ збільшити обсяг переробки бокситів до 1,5 млн. тонн за рік. Крім того, йдеться про можливість створення спільними зусиллями власної бази для виробництва бокситів (основ-

ної сировини для МГЗ) на ролівщині Кінді у Гвінеї.

На найближчі роки Миколаївський глиноземний завод уже отримав змогу гарантованого збуту своєї продукції до Росії і Таджикистану. Загальний річний обсяг відвантаження, згідно з контрактами, становитиме для МГЗ 900 тис. тонн глинозему.

Як заявив у зв'язку з підписанням тристороннього меморандуму генеральний директор АТ «СаАЗ» Олег Дерипаска, реалізація спільних проектів дасть змогу учасникам глиноземно-алюмінієвого альянсу максимально знизити комерційний і фінансовий ризик, що досить істотно за умов структурованого ринку алюмінієвої продукції, а також нестабільності ринків товарних і фондових.

Денис ПАВЛЕНКО.

Народний календар

6 грудня — переддень святої Катерини. З цього вечора дітята починали ворозити. Ворозити це в такий спосіб: крали в чужому садку гілочку вишні і ставили її у воду. Якщо вона до Різдва розквітне, то того ж року дітята вийде заміж.

7 грудня — Катерина, а ще — Матвія, Симеона-Юді. Цього дня дітята теж ворозили гілячки — стільки, склянки членів сім'ї. Склянки гуляють не розвіється, то на чотирьох стільках чоловік і помере в родині. А це так ворожили: насилали в миску каші і шили гуртом надвір, кидали судженого, б'ючи по воротах мажонами. Зайди загавкає пес, туди й заміж піде.

9 грудня — Георгія Побідоносця, Єгорія, Юрія. На відміну від весняного (5 травня), цього називають «холодним Юрієм». Якій день на Юрія, така й зима.

12 грудня — Парамона, або Передвандрія. Дітята випікали великий корж, під'язували його до совола, а хлопці, прохивавши на кокоби, мали відкусити шмат. Кому це не вдавалося, того обмизували сажею.

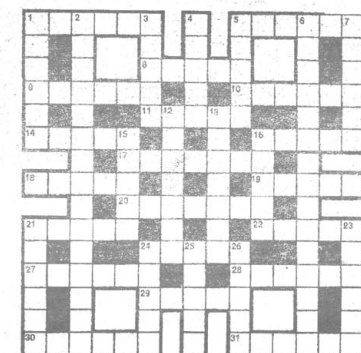
Пізно ввечері дітята сходилися в одній з подур, зважили з дому борошна, і пекли у неї пампушки. Щоб замістити тісто, трішки ходили до річки, воду приносили лише в роті. Готові пампушки складали на осличків і пускали золотонілого пса — чий виріб не з'їдає найперше, та дітята найшвидше заміж вийде.

Прикмети грудня:
Якщо до 12-го сніг не впаде — зима буде теплою, а якщо з'явиться — доведеться холодною. Якщо вночі іній — удень сніг не йтиме.
Іній на деревах — на мороз, туман — на відлигу.

Кросворд

По горизонталі: 1. Видатний давньогрецький філософ, якого змусили випити цикуту. 6. Волинський князь, син Геліміна. 8. Річка і фірма з виробництва фотоплівки. 9. Дрібна риба. 10. Гірський масив у Болгарії, знаменитий мінеральними джерелами і національним парком. 11. Річка у Криму. 14. Німецький етнограф, видав огляди з української етнографії. 16. Спортивна зброя. 17. Невеличкий, схожий на горобця, птах, знищує шкідливих комах. 18. Біблійна стихія. 19. Стандартні фрази. 20. Шойно куплена річ. 21. Знамените яблуко Симиренка. 22. Угорський композитор, автор опери «Циганська любов». 24. Хутір, садиба в країнках Латинської Америки. 27. Літнє свято наших пращурів, що полекудли збереглося донині. 28. Музичний жанр. 29. Відомий диригент, автор обробки знаменитого «Запорізького маршу». 30. Поет-патріот, син поета Олександра Олеся. 31. Давньохристиянська богиня неба, мати Сонця, дружина Дажбога.

По вертикалі: 1. Автор тритомної епопеї «Волни». 2. Візантійська столиця. 3. Опера Д. Пуччіні. 4. Відомий розвідник. 5. Місцевість на Ворсклі, яку згадав Іпатійський літопис під 1174 р. у зв'язку з битвою Ігоря Святославича з половцями. 6. Метод визначення розподілу радіоактивних речовин в об'єкті. 7. Дружина мудреця Бірхаспати, наставника богів в індійській міфології. 12. Містечко на Черкащині, якому в 1622 році було надано Магдебурзьке право. 13. Художник, автор «Чорного квадрата». 15. Приморське місто в Польщі, відоме міжнародними фестивалями естрадної пісні. 16. Хижак родини собачих. 21. Стиль у західноєвропейському мистецтві 18 ст. 23. Видатна громадська діячка і педагог з Чернігівщини, працювала в секретаріаті Центральної Ради. 24. Со-

ратник Яна Жижки. 25. Відомий філософ, автор книги «Так казав Заратустра». 26. Гетьман, творець першої української конституції.

Відповіді на кросворд, надрукований 29 листопада

По горизонталі: 1. Бріоллов. 4. Малавон. 7. Алі. 8. Гелен. 9. Толос. 11. Кіо. 12. «Вус». 13. Гапал. 15. Кіот. 17. Поділ. 18. Роксана. 19. Вовк. 20. Скит. 22. Абонент. 24. Брус. 25. Абаза. 26. Злоба. 29. Рак. 32. Лад. 33. Остап. 34. Рембо. 35. Лея. 36. Німенко. 37. Китайка.
По вертикалі: 1. Баскаки. 2. Лель. 3. Ванга. 4. Мітра. 5. Леда. 6. Красяна. 8. Горюховенко. 10. Сидиргайла. 14. Досенко. 16. Аркас. 17. Наста. 21. Обертон. 23. Баядера. 27. Дупло. 28. Буряк. 30. Атон. 31. Сміт.

Болос України

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54;
для реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
✉ Рукописів не повертаємо.
✉ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

✳ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодач.
✳ Редакція не завжди підлягає позицію авторів публікацій.
✳ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі й
понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 251851.

Комітат
друку
видавництва
«Преса України»,
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311233.